

V I E N Y B Ė

1886 • 96TH ANNIVERSARY YEAR • 1982

96 M. 2 N.

192 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

1982 M. SAUSIO [JANUARY] 30 D.

Telephone
APplegate 7-7257

50 CENTŲ

Vliko ir Tautos Fondo atsišaukimas

Laisvojo Pasaulio Lietuviai, Nepriklausomos Lietuvos atstatymo šventė—Vasario šešioliktoji yra kiekvienam lietuviui vilties, tvirto pasiryžimo ir didžiosios aukos liudijimas. Tai diena, įpareigojanti mus visus prisiminti tuos, kurie Lietuvos atstatymą paskelbė Pasauliui, kurie dėjo pirmuosius Lietuvos valstybinio atkūrimo pagrindus. Tai drauge diena pareikšti pagarbą tiems, kurie atidavė didžiausią auką, savo krauju pašvędami Tautos laisvę ir tuo būdu Vasario 16-aktą pavertę tikrove.

Jau daugiau 40 metų Lietuva, nešdama sunkų okupacijos jungą, negali viešai šios Tautai istorinės dienos minėti. Tačiau, nepaisant žiauriausių okupanto kėslių, apgaulės, jėga ir smurtu, pavergtos lietuvių Tautos dvasia nepalūžusi, jos tikėjimas į laisvą rytojų tebėra gyvastingas.

Mūsų broliams ir sesėms Lietuvoje netrūksta nei galios, nei ryžto kovoti ir aukotis dėl savo tautos ir pagrindinių žmogaus teisių. Tuo

žavinčiu savo tautos atsparumu Laisvojo pasaulio lietuviai didžiuojasi, o pasididžiavimą lydi parama Lietuvos išlaisvinimo pastangoms.

Vasario 16-toš proga Vyriausiasis Lietuvai Išlaisvinti Komitetas ir Tautos Fondas prašo, kviečia ir ragina visus lietuvius laisvajame pasaulyje dar stipriau remti ir plėsti veiklą Lietuvos laisvinimo kovoje.

Dėkodami už paramą veiksnių darbams, o ypač už aukas Tautos Fondui, kuris finansuoja VLIKO veiklą ir kaupia lėšas Lietuvos Laisvės Išde-laisvai nepriklausomai Lietuvai, VLIKas pakartotinai iijungia ir savo nuoširdų prašymą visiems laisvėje gyvenantiems lietuviams: visada su nepalaužiamu ryžtu ir tikra viltimi siekti didžiojo tikslo—Lietuvai laisvės ir nepriklausomybės.

Dr. Kazys Bobelis

VLIKO Valdybos pirmininkas

Juozas Giedraitis

Tautos Fondo Vaidybos
pirmininkas

Minint Lietuvos Nepriklausomybę

Lietuvos Nepriklausomybės minėjimo proga sveikiname visus lietuvius laisvės kraštuose ir linkime, kad Lietuvos nepriklausomybės sukakties dvasia visuomet bujotų mūsų visų širdyse ir mintyse. Jei mes visi drauge palaikysime laisvos Lietuvos ugnelę gyvą, tada Lietuva tikrai vėl kelsis laisvam ir nepriklausomam gyvenimui.

Mūsų pavergtieji broliai ir sesės, net rizikuodami savo gyvybes ir jas aukodami, narsiai kovoja už tikėjimo ir tautos laisvę. Mes linkime jiems ištvermės ir ryžto. Bet to nepakanka, mes, gyvendami laisvėje, privalome visais galimais būdais, kas savo darbu, kas pinigine auka, prisidėti prie Lietuvos laisvinimo pastangų.

JAV Lietuvių Bendruomenė: nuolat beldžiasi į Baltųjų Rūmų, JAV Kongreso, Jungtinių Tautų, Valstybės departamento ir kitų įstaigų duris; leidžia informacinės-mokslines knygas įvairiomis kalbomis; jose laisvajam pasauliui skelbia apie rusų daromas mūsų tautai skriaudas ir apie Lietuvoje gyvenančiųjų brolių ir sesių žmogaus teisių laužymą; rūpinasi Lietuvos Atstovybės išlaikymu, remontu ir tęstinumu; jungia mūsų jaunimą į kovotojų už Lietuvos laisvę gretas, kad būtų kas ir toliau rūpintis bei kovotų prieš Lietuvos pavergėją; moko lietuvius vaikučius lituanistinėse mokyklose, kad jie pažintų

Lietuvos istoriją, geografiją, kad mokėtų lietuviškai kalbėti, rašyti, kad pamiltų savo tėvų kraštą.

Daug asmenų dirba ir aukoja savo laisvalaikius JAV Lietuvių Bendruomenei, nes jos darbai platus ir neriboti: politinė, kultūrinė, socialinė, švietimo, religinė ir kitokia veikla. Lietuvos Nepriklausomybės sukakties proga kviečiame visus, vadovaujantis laisvo apsisprendimo valia, paremti mūsų visų konkrečius darbus pinigine auka, ir dėkojame Jums už paramą praeityje.

Vardan tos Lietuvos vienybė težydi!

Vytautas Kutkus

JAV LB Krašto Valdybos
Pirmininkas

KONGRESAS MINĖS LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖ

JAV Atstovų Rūmuose, Washingtone, Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo minėjimas įvyks vasario 17 d. Amerikos Lietuvių Tarybos prašomas tuo rūpinasi kongresmenas Frank Annunzio (dem., IL.). Amerikos Lietuvių Taryba visiems Atstovų Rūmų nariams ir senatoriams siuntinėja laiškus, prašydama į minėjimą įsijungti. Siunčiama ir Alto išleista knygelė: "Lithuania Must Be Free", kurioje siunčiama surinktos kongresmenų ir senatorių 1981 m.

Tai buvo 1962-aisiais metais Vasario 16-osios proga kai jungtinė lietuvių delegacija lankėsi pas JAV prezidentą John F. Kennedy. Dauguma tos delegacijos narių, kaip ir prezidentas, seniai mirę. Iš kairės: S. Gegužis, P. Dargis, P. Grigaitis, prezidentas Kennedy, L. Šimutis, kongr. Flood iš Pennsylvania. Antroje eilėje S. Barzdukas, J. Jasaitis, A. Rudis, A. Varnas.

Lietuvos išlaisvinimu besirūpinant

Vasario 16-oji yra didžioji lietuvių tautos šventė. Lietuvos nepriklausomybės paskelbimas mums šiandien primena didžiąją pareigą bendromis jėgomis rūpintis, kad pavergtosios Lietuvos kančios greičiau pasibaigtų, kad Lietuva—iš Maskvos kolonijos—vėl greičiau taptų laisva ir nepriklausoma valstybe.

Mūsų broliai Lietuvoje kenčia kultūrinę, tautinę priespaudą, ūkinį išnaudojimą; daug jų dėl to kalinami arba tebelaikomi Sibiro ištremime. Jie su viltimi prisimena mus, tikėdamiesi, kad mes stengsimės paveikti į JAV valdžios žmones, į pasaulio opinią, siekdami, kad Lietuvoje būtų gražintos žmogaus laisvės ir tautai gražinta laisvo apsisprendimo teisė.

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje visuomet uoliai rūpinosi Lietuvos reikalais. Mūsų organizacija yra įsijungusi į Amerikos Lietuvių Tarybą, kuri nuo pat okupacijos

pradžios vadovauja Lietuvos išlaisvinimo kovai. Savo narius skatiname gausiau dalyvauti Vasario 16-osios minėjimuose, panaudoti visas progas keliant balsą dėl Lietuvos išlaisvinimo ir skirti aukas Lietuvos laisvinimo reikalams, persiunčiant jas Amerikos Lietuvių Tarybai, kuri Lietuvos laisvinimo pastangose apjungia įvairias lietuvių politines ir pasaulėžiūrines grupes.

Tegu 1918 m. Vasario 16-osios laisvės šauksmas ir šiandien uždega mūsų širdis—dirbti, aukotis, pasišvesti Lietuvos laisvinimo pastangoms, vadovaujant Amerikos Lietuvių Tarybai.

Povilas P. Dargis

SLA prezidentas ir
ALTo vicepirmininkas

LATVIAI LIETUVOS REIKALAIS

Latvių sąjungos Chicagoje pirmininkas Ilmars Bergmanis kreipėsi į Atstovų Rūmų Žmogaus teisių pakomisiją Vytauto Skuodžio išlaisvinimo reikalui. Iš pakomisijos pirm. Don Bonker gavo palankų laišką, kad jie šį reikalą jau gina Helsinkio komisijoje ir kad planuoja rezolucijos pavidalu kelti Atstovų Rūmų posėdyje vasario mėnesį.

Chicagos latvių biuletėnis Chicago Latvian Newsletter sausio mėnesį įsidėjo informaciją apie V. Skuodį ir išspausdino ilgesnį kun. J. Prunskio pranešimą apie Maskvos propagandinius nukrypimus filme The Unknown War, kartu reikalaujant, kad mokytojų sąjunga National Education Association atšauktų to filmo indorsavimą.

Vasario 16 d. proga pasakytosios kalbos, reikalaujant Lietuvai laisvės.

Amerikos Lietuvių Tarybos pakviestas kun. dr. Viktoras Rimšelis, lietuvių marjonų provinciolas, sutiko Atstovų Rūmuose sukalbėti invokaciją.

Vasario 16-osios minėjimus Atstovų Rūmuose ir Senate labiausiai išvystė adv. Antanas Oliš ir Informacijų Centras New Yorke, vadovaujamas Kosto Jurgėlos ir Marijos Kizytės.

VIENYBĖ

Oldest Lithuanian newspaper in the world.
Established in 1886 by J. J. Paukstys.
Publication number (USPS-659180).

Vienybe is published twice a month by Valerie Tysliava and son Joseph N. Tysliava at 192 Highland Boulevard, Brooklyn, N. Y. 11207. Second Class postage paid at Brooklyn, N. Y. Postmaster: Send address changes to Vienybe, 192 Highland Boulevard, Brooklyn, N. Y. 11207.

Subscription per year \$10.00. By First-Class mail \$25.00.

Staff: Editor: Jonas Valaitis; Managing and Layout editor: Valerie Tysliava; Assistant: Ann Waivada; Business Manager and Photo editor: Joseph N. Tysliava.

Contributing editors and writers: Mykolas Drunga, Demie Jonaitis, Charles P. Kal, Juozas Kreivenas, Edvardas Sulaitis, Vytautas Zalatorius.

ATOŠVAISTĖS IR ŠEŠĖLIAI

MYKOLAS DRUNGA

Pagaliau, vasario 12-21 d. d. Chicagoje, įvyks pirmoji Prano Domšaičio (1880-1965) dailės darbų paroda lietuvių visuomenei. Tai auksinėm raidėm atžymėtinas įvykis. Domšaičio parodos ligšiol nėra buvę nei laisvoj, nei sovietinėj, nei išeivijos Lietuvoj. Minėtoji Lietuvių Fondo rengiama paroda Chicagos Jaunimo centro Čiurlionio galerijoje—pats pirmasis kartas, kada platesnieji tautiečių sluoksniai galės akis į akį susidurti su didelio garso pasaulyje susilaukusio (bet savųjų tarpe primiršto) savo brolio išskirtinės reikšmės kūryba. Kaip sako senas, nuvalkiotas, bet, deja, kartais teisingas priežodis: savojoj parapijoj pranašu nebūsi . . .

☆ ☆ ☆

O pranašu Domšaitis Vokietijoje buvo jau bent nuo 1921 m. Po individualinės parodos garsiajame Esseno miesto Folkwango muziejuje, Domšaitis meno kritikui Rudolf Klein Diepold pasirodė kaip „moderniojo religinio meno viltis“. Domšaičio paveikslai turėtų rasti vietos bažnyčiose vietoj ten esančių įprastinių, konvencionaliųjų, rašė tas kritikas „Rheinische Westphalische Zeitung“ 1921 m. birželio 26 d. nr.

Žinoma, tai nebuvo religinis menininkas siauraja to žodžio prasme (bažnytinis dekoratorius), tačiau Domšaičio įvairios tematikos darbuose—peizažuose, figūrinėse kompozicijose, portretuose—smelkte smelkėsi natūralinio tikėjimo mistinė dvasia. Menininko religinį dvasingumą gaivino du šaltiniai: namuose iš mažlietuvių tėvų pasisavintas pietistinis liuteronizmas, o taip pat ir senos, pagoniškos lietuvių tautos liaudies tikėjimo tradicijos. Kaip ekspresionistas, Domšaitis savo drobėse vaizdavo 20-tojo amžiaus žmogaus konvulsijas, tačiau niekada nepalikdamas to žmogaus alienacijos bei vienatvės siaube, bet visada sugestijonuodamas jo vidinį ryšį su gamtos jėgomis, kurių gelmėse slypi atsakymas į gyvenimo prasmės bei tikslo rūpesčius.

☆ ☆ ☆

Meno pasaulis jau yra pripažinęs Domšaičio vizijų jėgą. Net Hitleris rado reikalo jį „pagerbti“ kaip „išsigimėliškos“ dailės atstovą ir 1936 m. liepę jį darbus pašalinti iš visų Vokietijos muziejų. Tada Domšaitis jau buvo įsigijęs gan reikšmingo ekspresionisto vardą, kurio darbai individualių ar grupinių parodų keliu apkeliavo daugelį Europos kraštų: Rytpūsus, visą Vokietiją, Austriją, Rumuniją, netgi Turkiją. Po Antrojo karo trumpai pagyvenęs Austrijoj, Domšaitis 1949 m. persikėlė į Pietų Afriką, kur jo žmonai, sol. Adelheid Armhold, buvo pasiūlytas dėstomasis darbas konservatorijoje. Čia Domšaičiui prasidėjo antrasis, didžiai produktyvus kūrybos etapas, iškėlęs jį į pačias pirmąsias tos šalies meno pozicijas.

Aišku, ne vienas gal krūstels pečiais: kas iš to, kad Domšaitis pirmauja tokioj, trumpai drūtai sakant, sumautoj Pietų Afrikoj? . . .

Bet tai būtų obskurantiška pažiūra. Vien faktelis, kad ši šalis gal kiek nuošaliau nuo pasaulinės komunikacijos tako ir, be to, kenčia nuo dėmėtos politinės reputacijos (didele dalimi užsitarnautos), nesuteikia pakankamo pagrindo išvadai,—beje, neteisingai,—kad ji stokoja ir gyvesnio, savitesnio meninio kūrybingumo.

O čia nereikėtų pamiršti ir tai, kad Domšaitis didžio dailininko vardą įsigijo prieš keldamas Pietų Afrikon ir to vardo neprarado nė pasitraukęs Anapilin. Po jo mirties jau buvo suruoštos keturios jo darbų parodos—dvi Pietų Afrikoj, viena Vakarų Vokietijoj ir kita Havajuose.

☆ ☆ ☆

Aplamai paėmus, to krūstelėjimo pečiais, kai tik paminimas Domšaitis, yra stačiai per daug. Sakysim, kai kurie žmonės kelia klausimą dėl Domšaičio lietuviškumo, dėl jo lietuviško sąmoningumo stiprumo.

Teisybė, nuo 27 metų amžiaus, kai pagaliau paliko tėviškę palei Kuršių marias, jis Lietuvoj daugiau nebegyveno. Tačiau vis dėlto Didžiąją Lietuvą (ypač Kauną) jisai aplankė bent kelis sykius: ir prieš Pirmąjį karą, ir nepriklausomybės laikais, ir vokiečių okupacijos metais. Ir jei iš jo tebuvo prastas lietuvis, tai kodėl jis jau 1920 m., tik ką įsisteigus nepriklausomai Lietuvai, pasirūpino išsiimti ir Lietuvos pilietybę ir Lietuvos piliečio užsienio pasą? Kodėl nuo 1938 m. pradėjo darbus pasirašinėti lietuviška navardės forma „Domšaitis“, o nebe „Domscheit“, kaip buvo įrašyta jo metrikuose ir kituose prūsiškuosė asmens dokumentuose? Kodėl vienu metu net svajotoj Lietuvon sugrįžti apsigyventi (tik karas ir okupacijos šį planą sutrukdė)? Kodėl po karo prisiglaudęs Austrijoj nevensė lietuvių pabėgėlių draugijos ir net pradėjo atgaminti prie motinos kelių išmokta,

Ryga—pogrindinio kapitalizmo sostinė

Rygoje klesti „pogrindinis kapitalizmas“, The Baltimore Sun (1981.XI.8) rašo Jurio Ozolso slapyvardžiu pasivadinęs latvių kilmės žurnalistas, neseniai apsilankęs Latvijoje. „Pas mus visko yra“, juokauja rygiečiai. „Visa Sovietų Sąjunga mums, pogrindinio kapitalizmo centrui“ pavydi. Vieno rygiečio žodžiais, Latvijoje veikia dvi ekonominės sistemos—valstybinė, kurioje viskas oficialiai nebrangu, bet tikrovėje siaučia nedateklūs, ir pogrindinė, kurioje ir retos prekės prieinamos už aukštą kainą. Šiuo metu, ekonominei padėčiai blogėjant, vis daugiau prekių iš oficialiojo ūkio nukreipiamos į pogrindinę sistemą. Joje nėra jokių taisyklių—tai anarchiškas kapitalizmas“.

Esą Rygoje vis ilgėja eilės prie mėsinių ir pieninių, geriausi produktai pradingsta dar nepasiekę lentynų. Pakeliui, jie „nubyra“ draugams, juos pavagia parduotuvų personalas, ar biurokratai sau „nurašo“.

Rygoje dabar daug kalbama apie kompartijos pareigūno Peterio Tomsono bylą. Šis kompartijos pareigūnas savo paties iniciatyva ėmė tyrinėti maisto parduotuves viename Rygos rajone, ir patyrė, kad beveik pusė jų apgaudinėja valstybę ir klientus. Tomsonas nuodugniai dokumentavo savo kaltinimus ir įteikė juos aukštesnėms institucijoms. Jo nustebimui, jis pats buvo apkaltintas ryšiais su „užsienio agentais“. Jam telefonu pradėjo grasinti mirtimi, jį apžiūrėjo psichiatrai, gatvėje sumušė padaužos, ir galiausiai jis atsidūrė ligoninėje.

„Visos didelio masto juodosios rinkos operacijos daromos su partiečių žinia“, tvirtina 29-metis Ojans Zavandovskis, kuris pats verčiasi kaip pogrindinis juvelyras. „Besipelnant, reikia išmokėti daugelį kyšių. Kai visi apgaudinėja sistemą, žmonės jaučia, kad tik kvailiai nepasiglemžia savo dalies“.

Už amerikietiškus „Levi“ firmos „džynsus“, kurie simbolizuoja Vakarų gėrybes, Rygoje mokama \$300.00. Taip pat labai brangi kosmetika, amerikietiškos cigaretės ir žurnalai. Neseniai buvo suimtas „lūpų dažų“ milijonierius, kuris Rygoje buvo įrengęs sudėtingą privačią dirbtuvę ir įsteigęs pardavimo skyrius Leningrade bei Kijeve. [ELTA]

LATVIAI UŽJAUČIA LIETUVIUS

Amerikos Latvių Sąjungos leidžiamas biuletėnis Latvian News Digest specialiu straipsneliu pagerbė Lietuvoje nužudyto kun. Leono Mažeikos, 63 m. amžiaus, atminimą. Pabrėžiama, kad jis buvo stiprus tikinčiųjų teisių gynėjas, su kitais tuo reikalu pasirašė skundą Maskvai, primindami žmogaus teisių pažeidimus.

Biuletėnis taip pat primena ir anksčiau Lietuvoje nužudytą kunigą Leoną Šapoką. Taip pat pranešama, kad okupuotoje Latvijoje trejiems metams kalėjimo nuteistas poetas, mokytojas Alfreds Zarins, 58 m., kuris jau turėjo dvi širdies atakas. Nežiūrint trapios sveikatos, jis išsiųstas į kalėjimą 700 km į šiaurę nuo Latvijos.

bet vėliau tarp prūsų ir bavarų gyvenant primirštą lietuvių kalbą? Tokių faktų suminėti galima būtų ir daugiau.

☆ ☆ ☆

Todėl nepaprastai džiugu, kad pagaliau įvyks didelė Prano Domšaičio paroda lietuvių aplinkoj. Ir dar džiugiau, kad beveik visas dailininko kūrybinis palikimas—700 su viršum paveikslų:—atiteko lietuviškos institucijos (Lietuvių Fondo) nuosavybėn.

Žinoma, daugelis Domšaičio darbų kabo Pietų Afrikos, Vokietijos ir kitų šalių muziejuose. Daugelis kitų yra privačių kolekcionierių rankose. Taip ir turi būti. Tačiau būtų negerai, jei kylant Domšaičio vertei pasaulinėje meno rinkoje, iš to nebūtų naudos pačiai Lietuvai ir lietuvių, giliausiajam Domšaičio kūrybingumo pradui. Todėl Lietuvių Fondas labai apdairiai pasielgė, investuodamas kad ir didesnę sumą į pas Domšaičio žmoną buvusio didžiulio jo darbų rinkinio nupirkimą. Dabar iš to rinkinio bus galima daryti parodas lietuvių kolonijose, šį tą pardavinėti ir bandyti Domšaitį prakišti į tas šiaurės Amerikos galerijas bei muziejus, kurie jo dar nėra matę. (Beje, pilnos dokumentacijos apie Domšaičio paveikslų likimą kol kas neturima.)

☆ ☆ ☆

Tenka pabrėžti, jog didelį vaidmenį Domšaičio palikimo perdavime į lietuviškas rankas suvaidino dail. Adolfas Valeška, jau nepriklausomoje Lietuvoje reiškėsis kaip energingas muziejų organizatorius bei direktorius. Jei ne Valeškos nuojauta, informacija ir energija, tai Lietuvių Fondas gal ir nebūtų ėmėsis uždavinio sueiti į produktyvius ryšius su p. Domšaitiene-Zvironiene. Lietuvių Fondo vadovybės ir A. Valeškos bei kitų meno žinovų bendradarbiavimo rezultatas, kad šiandien turime Domšaitį pas save ir galime jį efektyviai reprezentuoti kaip didį ne kurios kitos, o lietuvių tautos kūrybinį talentą. Už tai pagarba Adelheid ir Kaziu Zvironams, sugebėjusiems atlaikyti labai patrauklų svetimtaučių kolekcionierių spaudimą, ir pagarba dr. A. Razmai, dr. G. Balukui, A. Valeškai, R. Viesului, K. Bradūnui ir būreliui kitų Domšaičio entuziastų už sugebėjimą įtikinti Lietuvių Fondo narius negailėti pastangų Domšaičio paveikslų išsigijimui, saugojimui ir propagavimui.

Galop, reikia pabrėžtinai gerą žodį pasakyti ir saviškės Vienybės adresu. Vienybė ir vienybiečiai seniai su dėmesiu sekė kiekvieną Domšaičio ryšį su lietuviais ir jį beveik pirmieji savo puslapiuose atreptuodavo. Vienas pirmųjų stambesnių straipsnių apie Domšaitį išeivijoje pasirodė ne kur kitur, o Vienybėj. Tai J. Žmuidzino 1960 m. rugsėjo 23 d. laidoje išspausdintas straipsnis pavadinimu „Didelis mažlietuvis“. Šis rašinys įtrauktas ir į 1976 m. Pietų Afrikoje išleistas liuksusinės Domšaičio monografijos bibliografiją.

Vienybė, 1982 m. sausio 30 d.

STEBĖTOJO PASTABOS

KLAUSIMAI IR ATSAKYMAI

ADV. CHARLES P. KAL

Neseniai Vienybėje rašėme apie dramatišką susirgimų pagausėjimą Tarybų S-goje. Nors JAV-ėse padėtis šia prasme nepalyginamai geresnė, ir čia pasitaiko susirūpinimo vertų reiškinių.

Pvz., Amerikoje kasmet atsiranda vis daugiau raupsuotųjų. Šiuo metu raupsais (lepra) serga apie 4,000 JAV gyventojų. Tai daugiausia imigrantai iš Meksikos ir Filipinų, kurie tą ligą su savim atsiveža. Visame pasaulyje yra net 10.6 milijonų žmonių, sergančių raupsais.

Nors raupsai paliečia nervų sistemą ir sužaloja išvaizdą, jie retai tēra mirtini ir gali būti sukontroliuoti vaistų pagalba. Ir jais užsikrėsti irgi trunka laiko ir nėra būtina, net gyvenant ligonio artumoje. Tyrimų duomenys rodo, kad tik 5 nuošimčiai raupsuotų asmenų vedybinių partnerių patys užsikrėčia raupsais.

Metmenų žurnalo 42 nr. istorikas Vincas Trumpa taip rašo: "Įdomu, kad ką jau tada suprato Biliūnas, Vaižgantas ir kiti, daug kas dar ir šiandien nesupranta. Literatūra negali būti nei katalikiška, nei socialistinė, nei demokratiška. Literatūra privalo būti laisva".

Šie žodžiai išidėmėtini, nes jie tinka visiems ir yra gilūs. Taip bent atrodo iš pirmo žvilgsnio. Truputėlių ilgiau pamąsčius, dalykai pasidaro nebe visai aiškūs. Kodėl gi negali būti katalikiškos literatūros—t. y., literatūros, išreiškiančios kataliko mąstyseną arba kvėpuojančios katalikybei būdinga dvasine atmosfera? Ir kodėl negalė-

tų būti socialistinės literatūros, alsuojančios marksizme mirkstančio darbo žmogaus nuotaikomis? Atrodo, kad tokios literatūros ne tik kad gali būti, bet jos pasaulyje apščiau jau ir yra.

Žinoma, literatūra turėtų būti laisva. Jos neturėtų varžyti jokie valstybiniai cenzoriai ar inkvizitoriai. Tačiau kodėl neįmanoma, kad literatūra būtų ir laisva, ir katalikiška, arba ir laisva, ir socialistinė, arba ir laisva, ir demokratiška? Ką gi Trumpa turėjo galvoj?

Kai kuriems tautiečiams Amerikoje tikrai nėra negarbinga sutrumpinti savo iš "krajaus" atsivežtas pavardes. Tokios kaip Maciulevičius, Tamulkevičius, Žalnieravičius, Ščesniulevičius, Krasniukevičius ir t. t. nėra nei lietuviškos, nei reikalingos.

Tačiau vienas turkmenų kilmės pilietis, gyvenęs Easton, Maryland, pasielgė priešingai. Jo vardas ir pavardė buvo Kemal Cem Sekip Deniz. Neseniai savo miestelio teisme jis tai pakeitė į naują vardą ir pavardę: Turkmenogluen Yilmaz Barburoglu Saras Deniz.

Su džiaugsmu tenka priimti žinią, kad Chicagoje neseniai įsisteigė Litanistinis tyrimo ir studijų centras (Lithuanian Research and Studies Center). Jō tikslai: rinkti visokeriopą archyvinę medžiagą, budėti, kad mirus tokios medžiagos kolekcionieriams, jų rinkiniai neatsidurtų šiukšlių dėžėse ir sudaryti sąlygas ta medžiaga naudotis lituanistikos tyrinėtojams. Centras už-

Klausimas: Prieš 13 metų susituokiau su jauna mergina. Mudu gerai sugyvenova apie 7-erius metus; po to—ji savo kūno svorį dvigubai padidino. Nors ji kreipėsi į keletą medicinos gydytojų pagalboms, bet jai nepagelbėjo; aš tam reikalui praleidau daug pinigų. Netekęs kantrybės, nuo jos pasišalinu ir nemanau grįžti su ja gyventi.

Dabar esu pats blogoje padėty. Man jos labai gaila, bet aš beveik gėdijausi su ja vaikščioti dėl jos vis augančio kūno svorio.

Kad žmonės manęs neapkalintų, kad esu blogas, turiu prisipažinti, kad tesveriu tik 150 svarų, o ji net dvigubai daugiau!

Aš ją mėginu įkalbėti, kad ji dėl tos priežasties užvestų divorso bylą, bet ji griežtai atsisakė.

Ar laimėčiau, jei tokią bylą skyryboms užvesčiau?

Kazys N.

Atsakymas: Jūsų klausimas smulkiai išdėstytas, persiskyrimo

simojės išigyti šiam reikalui tinkamas patalpas. Tam, savaime suprantama, reikės baisiai daug lėšų. Pradžiai jau turima tam tikrų testamentinių užsiangažavimų.

Centro laikiną vadovybę sudaro: dr. J. Račkauskas, dr. T. Remeikis, dr. A. Liūkevičius, C. Grincevičius, J. Dainauskas ir Br. Kviklys. Tai vis atsakingi žmonės, rimtai susidomėję lituanistinės medžiagos Amerikoje likimu. Centro adresas: 5620 So. Claremont Ave., Chicago, IL 60629.

Atrodo, kad šiuo užmoju kūnijasi sena vienybičių idėja.

priežastis suprasdama; Jūsų mintys aiškios; štai koks mano atsakymas.

Vedybos yra legališkos, tai yra sutartis, o visi kontraktai, sudaryti tarp dviejų asmenų, reikalui išitikus, galimi sulaužyti. Bet vedybų sutartyje yra trys asmenys. Jūsų atveju, vyras, moteris, o 3-čias yra valstybė. Jūsų aiškumui, prieš vedybas, jūs atlikote valstybės reikalavimą. Pvz., teko ištirti judviejų kraują, judu įrašyti į miesto knygas, tik tada gavote leidimą atlikti vedybines ceremonijas. Jeigu norite divorsuotis, tai jums tenka prašyti leismo, kad jis judu ištuoktų. Panašiu atveju valstybės įstatymai jums neleis išsiskirti, nes skiryboms nėra rimtos priežasties.

Yra, tačiau išimčių, būtent: Jeigu Jūsų mergina prieš vedybas būtų jus apgavusi, pvz., jeigu būtų turėjusi paslėptą ligą, tada įstatymai leistų arba duotų persiskyrimą. Kaip minėjau, į vedybas įeina trys asmenys, tamsta, moteris ir valstija, ir jeigu jūsų mergina tuo laik. buvo sveika, valstijos įstatymai neduotų persiskirti.

Jūs atsimenate, kai sutuokėjas skaitė vedybų aktą (geroj ar blogoje padėty, turite būti kartu). Mūsų įstatymai yra logiškai pritaikyti prie žmonių gyvenimo. Pvz. susituokę, po kelių metų negali moters išskirti iš savo šeimos, be trečios asmenybės (valstijos) sutikimo.

Pietų Prancūzijoje veikia medžiotų draugija, kurios statute įrašyta tokia taisyklė: "Kas bemedžiodamas bet koku būdu pataiko į kitą medžiotą ir jį užmuša, tas yra įpareigotas vesti užmuštojo našlę".

MOKO LIETUVIŲ KALBOS

Dear Mr. Sulaitis,
I noticed the sports section in your English issue of the Vienybė, dated October 24th, 1981.

I do have a fair knowledge of Lithuanian from my student days in Chicago and one thing disturbed me very much. The caption under the photograph of Dr. F. V. Kaunas running across the finish line, describes as the photo as "SPORTO ENTUZIASTAS FINISUOJA ... etc.

I just could not believe my eyes! "ENTUZIASTAS & FINISUOJA (even SPORTO) are certainly not Lithuanian words, simply because we can understand their meaning from the English language. People who would use such language are either illiterate, ignorant or they are trying to flaunt their knowledge of a language foreign to Lithuanians.

Please be advised that you are corrupting the Lithuanian language with such improper use, and in a public article??

ACIŪ,
"JAUNIMAS"

ATSAKYMAS "JAUNIMUI"

Laiško autorius, pacitavęs dalį parašo po nuotrauka "Sporto entuziastas finišuoja", teigia, kad šie Vienybė, 1982 m. sausio 30 d.

IŠ LAIŠKŲ VIENYBĖS REDAKCIJAI

žodžiai nėra lietuviški, nes juos gali suprasti ir angliškai kalbantieji.

Toks teigimas yra labai mėgėjiškas ir niekuo nepagrįstas. Laiško autorius, turbūt, nieko nėra girdėjęs apie tarptautinius žodžius, kurie yra vartojami ne tik lietuvių, bet ir daugelyje kalbų. Čia, žinoma, būtų galima tuo reikalu daug rašyti ir aiškinti, tačiau šioje vietoje pasitenkinsime tik viena, kita tiesiogine pastaba.

Gaila, bet iki šios dienos išėivų lietuvių kalboje tiek sportas tiek entuziastas yra vieninteliai žodžiai, kurie yra naudojami. Lietuvoje sporto entuziastas jau pradėdama vadinti austruoliais ir sirgaliiais (žiūr. A. Lyberio "Sinonimų žodyną", išl. 1980 m. Vilniuje), bet pats "entuziastas" žodyne paaiškinamas "kas kupinas entuziazmo". Tame pačiame žodyne "finišas" turi sinonimą—"baigmė" ir šie žodžiai vienodai lietuvių kalboje prigiję, tačiau norint pasakyti finišuoja—kito žodžio neturima. Taip pat neturima ir sinonimo sportui.

Patartume ir "jaunimui" pavartyti ne tik aukščiau minėtą žodyną, bet ir "Lietuvių kalbos žodyną" bei kitus leidinius, tada jis pamatys, jog Chicagoje jo išmoktoji lietuvių

kalba dar nesuteikia jam teisę kitus, kurie už jį žymiai daugiau moka, vadinti beraščiais, ignorantais ar kitaip. Net ir "Jaunimas" turėtų save daugiau gerbti ir savo nežinojimo viešai nedemonstruoti su tokiais didelėmis pretenzijomis.

DĖL IKLIUVUSIŲ LIETUVIŲ—LAIŠKAI DAUG PAGELBĖS!

Patarčiau mūsų veiksniams,—ALTO, Bendruomenei ir kitiems susirūpinusiems dėl valdžios užvestos bylos vadinamiems "karo nusikaltėliams", pirmoj eilėj pasiūsti knygą Soviet Genocide in Lithuania OSI pirmininkui Alan Ryan ir paprašyti kad jis tą knygą pasiskaitytų, tik tada imtųsi teisti mūsų žmones. Antrą knygą pasiūsti prokurorui Wm. French Smith ir jo padėjėjui Lowell Jenkins—trečią knygą.

Kokiam gi tikslui ta knyga buvo parašyta? Ar negalim susiprasti?

Dar yra kitas ėjimas. Kadangi prezidento Reagan nauja šluota pradėjo gerai pavalyti valdžios įvairias bereikšmes daug kainuojančias įstaigas, tai kodėl jam neuždaryti tokią OSI, kuri vien dėl to, kad ji buvo įsteigta buvusiojo

prezidento Carterio. Čia reikia gražaus prašymelio adresuoto prezidentui į Baltuosius Rūmus, su daugybe parašų, ne vieno ar kito įstaigų viršininko. Baltieji Rūmai mėgsta laiškus su daugybe parašų!

Tame prašymely nepamiršti priminti, kad tie ponai OSI koloboruoja su KGB. Taip pat neužmiršti laišku kopijų pasiūsti Alan Ryan, ir ko gero Wm. F. Smith. Po laiško, Post Scriptum pridėti pritarimą jo vedamai vidaus ir užsienio politikai, kas mums lietuviams tikrai prie širdies.

Ryšius tęsti toliau su ukrainais, latviais, estais, vengrais, čekais ir, pagaliau, su lenkais, ir juos stiprinti, kad būtų galima pulti visiem bendrai prieš OSI ir jų koloboravimą su KGB. Reikia painformuoti ir mūsų kongresmanus ir senatorius panašiu prašymu—sustabdyti OSI veiklą ir ją uždaryti.

O dėl tų mūsų brolių ikliuvusių lietuvių, jiems reiškiama užuojautos ir linkime ištvėrmės ir nenusiminti. Viskas išeis į gerą.

K. Mikna

VASARIO 16 MINĖJIMAS

SLA prezidentas, ALTO vicepirmininkas Povilas P. Dargis pakviestas pagrindiniu kalbėtoju vasario 20 d. ALTO skyriaus rengiamame minėjime Pittsburgh, Pa.

LIETUVIAI AMERIKOJE IR PASAULYJE

Tautinių mažumų Lenkijoje reikalai pablogėjo

Solidarumo sąjūdis Lenkijoje išjudino ir tautinių mažumų klausimą; laisvųjų profsąjungų bei oficialioje spaudoje dažnai pasirodė ir Lietuvos vardas. Ypačingą kontroversiją sukėlė sovietinio plauko "darbo herojaus" Albino Spiwako pastabos rugpjūčio mėnesį įvyksiamame lenkų kompartijos centrinio komiteto plenumo. Ten Spiwakas taip kalbėjo:

"Prieš 1939-uosius metus Lenkijoje buvo įvairių tautinių tautų (nacje narodowe). Aš turiu mintyje lietuvius, žydus, ukrainus ir ypač vokiečius. Jų pakako sudaryti subversyvią "penktąją koloną". Ir ji buvo sudaryta. Buvo šuvių į nugarą ir špiūnažo, Lenkijos armija tapo disorganizuota. Tikslai buvo tie patys: sudaryti tramplyną įsiveržimui į Sovietų Sąjungą". . .

Spiwakas pareiškė, kad ir šiandien žmonės panašiais tikslais nori išnaudoti tautines mažumas. "Bet

šiandien", sako jis, "nebėra įvairių tautinių tautų—pirmą sykį Lenkijos istorijoje lenkai—viena tauta".

Sis Spiwako pareiškimas susilaukė atkirčio ukrainų mažumos Lenkijoje, savaitraštyje Naše Slovo (1981.IX.20), kuris pabrėžė, kad Lenkija tebėra daugiatautė valstybė. (Lenkijos šaltinių žiniomis, Lenkijoje dabar yra apie pusę milijono tautinių mažumų). Įsikūrus Solidarumo sąjūdžiui, tos mažumos pradėjo drąsiau reikalauti savo teisių. Jų reikalavimus parėmė laisvųjų profsąjungų savaitraštis Solidarnosc. Šių įvykių poveikyje buvo įsiregistravusi ir lietuvių studentų sąjunga Lenkijoje.

Lenkų šovinizmo atstovas Spiwak visad buvo su didele pagarba linksnuojamas Maskvoje. Kai iš jo primityvumo pradėjo tyčiotis lenkų žurnalistai ir Solidarumo nariai, Sovietų spauda, įskaitant ir lietuviškąją, labai tuo pasipiktino.

PABALTIEČIŲ IR SKANDINAVŲ KONFERENCIJA

Aštuntoji Pabaltiečių Studijų konferencija įvyks 1982 m. birželio 17-19, St. Paul, Minnesota universiteto rūmuose. Pagrindine studijų tema—Pabaltijo ir Skandinavijos tautų santykiai. Konferenciją rengia Pabaltiečių studijų ugdymo sąjunga ir Minnesota universiteto Skandinavijos departamentas. Numatoma, kad į konferenciją suvažiuos šimtai dalyvių iš Šiaurinės Amerikos ir iš užsienio.

Vienoj sesijoje Nobelio laureatas lenkų autorius Lietuvoje gimęs Czeslaw Milosz, skaitys savo poeziją. Akademines sesijas tęsis tris dienas. Jų metu bus rodomi filmai, bus etninių dainų ir meno paroda, balius.

Pabaltiečių studijų ugdymo draugija—The Association for the Advancement of Baltic Studies—buvo įsteigta 1966 m. plėsti akademinis tyrimus, leisti knygas ir organizuo-

ti studijines konferencijas, nagrinėjant temas, liečiančias Estiją, Latviją ir Lietuvą bei kitas tos srities tautas.

Informacijų registracijos klausimais galima gauti kreipiantis į Lori Graven, programų koordinatore, Nolte Center for Continuing Education, 315 Pillsbury Drive, S.E., University of Minnesota, Minneapolis, MN 55455. Tel.: (612) 373-5361.

Vadinama kabelio televizija įvesta daugybėje Chicagos priemiesčių. Tos televizijos MetroVision bendrovė, veikianti kanalu 4, į vaizduojantę įrašė su kun. dr. J. Prunskiu pasikalbėjimą apie Lietuvą ir rodys du kartu: vasario 10 d. 8 val. 30 min. v. ir vasario 14 d. 7 val. 30 min. vakare. Taip pat šis pasikalbėjimas bus perduotas per WOPA radijo stotį.

Mokslo ir kūrybos simpoziumo Chicagoje išvakarėse Jaunimo Centro kavinėje spaudos ir visuomenės darbuotojai. Iš kairės: Akiračių red. Henrikas Žemelis, Draugo red. Jonas Soliūnas, Lithuanian Library Press dir. Algimantas Kezys, SJ, Vienybės redakcijos bendradarbis Mykolas Drunga, Melrose Parko bibliotekos vedėjas Raimundas Lapas ir buvęs Akiračių adm. Karolis Avizienis. Nuotrauka P. Malėtos

LB Clevelando Apyl. Valdyba. Sėdi iš kairės: A. Miškimenė, Z. Kripavičiūtė, I. Bublėnė; stovi: V. Bacevičius, V. Skirpstas, pirm. J. Malskis, V. Mariūnas ir V. Akelaitis. V. Bacevičiaus nuotr.

NEPRIKLAUSOMYBĖS MINĖJIMAS PITTSBURGH, PA.

Vasario 16-osios minėjimas Pittsburghe banketo formoje įvyks vasario-February 20-ąją, šeštadienį, Lietuvių Piliečių Draugijos name, 1725 Jane Street, South Side, Pittsburgh, Pa.

5 val. vakare bus susipažinimas-reception, o 6—vakarienė, kurią paruos Edward Savolskio—Conras Caterers.

Po vakarienės bus kalbų ir meninė programa. Programą išanginiu žodžiu atidarys Amerikos Lietuvių Tarybos Pittsburgho skyriaus pirmininkas Vytautas—Vito Jucius.

Pagrindinę kalbą pasakys Susivienijimo Lietuvių Amerikoje prezidentas ir Amerikos Lietuvių Tarybos centro vicepirmininkas Povilas P. Dargis.

Jaunimo vardu kalbės p. Macey. Vakaro vedėju bus B. Burdulis.

Meninę dalį atliks Aido choras, kuriam vadovauja Švento Pranciškaus vienuolyno seselė-sister Francesca.

Į šį parengimą-banketą įėjimas \$8.50.

Povilas Dargis
SLA Prezidentas

Bilietai prie durų-įėjimo nebus parduodami, todėl juos iš anksto išsilykite pas komiteto narius.

Visi Pittsburgho ir apylinkės lietuviai kviečiami minėjime dalyvauti.

J. Drašutis

Prašymai pašto viršininko pagerbti Darių ir Girėnų

1983 m. liepos mėnesį sueis 50 metų nuo mūsų tautos didvyrių Dariaus ir Girėno transatlantinio skridimo ir jų tragiško žuvimo. Ši svarbi sukaktis turės būti kuo iškilmingiau atžymėta.

Kadangi Steponas Darius ir Stasys Girėnas kartu buvo ir Amerikos piliečiai, tai Amerikos Lietuvių Taryba jau praeitais metais pradėjo žygius, kad JAV paštas išleistų specialų pašto ženklą šiam įvykiui atžymėti. Paprastai JAV pašto ženklų išleidimo planas yra sudaromas apie 18 mėnesių iš anksto. 1982 metų planas jau užpildytas, ir kaip tik šiais mėnesiais sudaromas planas 1983-iesiems metams.

Amerikos Lietuvių Taryba prašo visas Amerikos lietuvių organizacijas ir draugas Dariaus ir Girėno ženklų išleidimo reikalu kuo skubiau siųsti laiškus šiuo adresu:

The Honorable
William F. Bolger

Postmaster General
of the United States
Washington, D. C. 20260

Laiškuose turėtų būti pabrėžta Dariaus ir Girėno žygio reikšmė Amerikai ir lietuvių tautai. Prašyti, kad JAV paštas toki ženklą, skirtą jų žygiui paminėti, išleistų 1983 metais.

Jei kurios organizacijos pageidautų, Amerikos Lietuvių Taryba gali paruošti tokių laiškų pavyzdžius. Labai svarbu, kad tokie laišukai į Washingtoną būtų pasiųsti kuo skubiau.

Amerikos Lietuvių Taryba
1982 m. sausio 18 d.

APIE LIETUVĄ ANGLIŠKAI

Nijolė Gražulienė išvertė į anglų kalbą kun. dr. J. Prunskio knygą "Bolševikų okupacija Lietuvoje". Knyga atiduota spausdinti Draugo spaustuvėje. Leidžia šauliai.

Vienybė, 1982 m. sausio 30 d.

JAV LB-ės XI-osios Tarybos ir VI-ojo PLB seimo atstovų rinkimo komisijos

JAV LB-ės Krašto Valdyba posėdyje sausio 17-tą, Detroit, patvirtino sekančių LB-ės apygardų valdybų pristatytas rinkimų komisijas;

Michigan apygardos-pirmininkas Česlovas Staniulis, nariai-Stepas Smalinskas ir Antanas Janušis. Komisijos adresas-Česlovas Staniulis, 1540 Ledbury Drive, Bloomfield Hills, MI 48013. Telefonas (313) 852-7684.

Connecticut-pirmininkas Jonas Saulys, nariai-dr. Juozas Vėbra ir Antanas Leikus. Adresas-22 Frank Str., Branford, Conn. 06405. Telefonas (203) 488-3425.

Ohio apygardos-pirmininkas Antanas Rukšėnas, nariai-Stasys Lazdinis ir Juozas Damušis. Adresas-5682 French Blvd., Mentor, Ohio 44060. Telefonas (216) 257-4109.

Dar nėra gautos informacijų iš kitų septynių LB apygardų.

Apygardų rinkimų komisijos turi būti sudarytos ir pristatytos LB Krašto Valdybai tvirtinimui iki vasario 7-osios.

BENDRUOMENĖS TRISDEŠIMTMETIS

JAV LB-ės trisdešimtmečio minėjimas vyks Detroit, Mich. balandžio 17-18. Ta proga vyks įvairūs renginiai: balandžio 16-tą (penktadienį) 7:30 val.—menininkės-Birutės Rauckienės meno parodos atidarymas; šeštadienį, balandžio 17-tą iš ryto įvyks visos Amerikos Lietuvių Bendruomenės apylinkių ir apygardų pirmininkų suvažiavimas.

Po pietų—iškilmingas LB-ės trisdešimtmečio paminėjimas—akademija.

Vakare: balius-koncertas. Programoje solistė Gina Čiapkaušienė ir poetas Bernardas Brazdžionis. Sekmadienį—iškilmingos Mišios. Po jų JAV LB-ės Kultūros Tarybos—premių įteikimas ir trisdešimtmečio uždarymas. Detaliau apie šį renginį bus painformuota vėlesnėse LB-ės informacijos žiniuose.

PASKIRTOS LB-ĖS KULTŪROS PREMIJOS

JAV LB Kultūros Taryba, be pagrindinės JAV LB-ės literatūros

premijos, trijų tūkstančių dolerių, jau yra paskyrusi kitas premijas. Muzikams premija—1981 metais paskirta muzikui Juozui Žilevičiui. Lietuviškoms radio valandėlėms—Margučio radijo valandėlei—kuriai vadovauja Petras Petrutis. Dramos—teatralams premija paskirta—Antram Kaimui—teatralų grupei.

JAV LB-ės literatūros premijai gauti yra pristatyti net dvidešimt aštuoni kūriniai, iš įvairių kontinentų. Premijoms teikti komisijai vadovauja rašytojas V. Grincevičius. Rašant šias eilutes, kam turėtų būti paskirta šių metų premija Komisija dar nebuvo padariusi sprendimo.

Norime atkreipti dėmesį į tai, kad šiemet net 28-ni rašytojai yra pateikę savo kūrinius.

Jonas Urbonas

Lituanus direktorių tarybą sudaro 10 asmenų, kurių pusę kiekvienais metais skiria JAV LB Krašto Valdyba dviejų metų terminui. JAV LB Krašto Valdyba dviejų metų terminui paskyrė šiuos savo kadenciją bebaigiančius direktorius: dr. Kęstutį Keblių, dr. Mindaugą Vygantą, Antaną V. Dundzilą, dr. Tomą Remeikį ir dr. Antaną Klimą.

Lituanus direktorių taryboje pasilieka dar vieniems metams šie JAV LB Krašto Valdybos paskirti direktoriai: Regis Vedegys, Aldona Zailskaitė, Jonas R. Kučėnas, Julius Lintakas ir dr. Algirdas Marchertas. Į direktoriatą ex officio įeina ir JAV LB Krašto Valdybos pirm. Vytautas Kutkus.

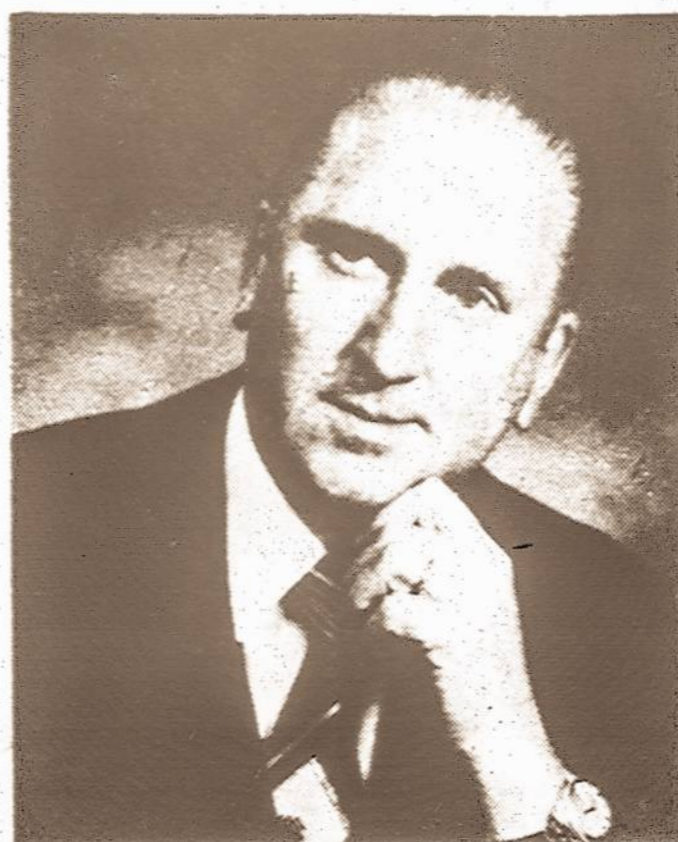
JAV LB Krašto Valdyba posėdyje 1981 m. gruodžio 6 Detroit patvirtino Vyriausiąją JAV LB 10-osios Tarybos ir 6-ojo PLB Seimo atstovų rinkimų komisiją: pirmininkas—Kazys Jankūnas, vicepirmininkas—Vladas Audėnas, sekretorė—Emilija Jurevičiūtė, nariai—Rimas Bitinas ir Viktoras Šeštokas.

JAV LB 10-osios Tarybos ir 6-ojo Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimo atstovų rinkimai įvyks 1982 m. gegužės 8-17.

DAINININKAI IŠ PIETŲ AMERIKOS

Zuzana Valadkaitė de Lopez

Antanas Slančiauskas

Vasario 28 d. LB Clevelando apylinkė pakvietė koncertui Argentinos lietuvių solistus Zuzaną Valadkaitę de Lopez—mezzo-sopraną ir Antaną Slančiauską—bosą. Jiems akompanuos Mykolas Druga.

Koncertus organizuoja PLB Kultūrinių reikalų komisija, kuri šiuos solistus pakvietė dviejų mėnesių koncertams JAV ir Kanadoje.

Atsakymas iš Vatikano. 1981 m. rugpjūčio 27 d. JAV LB Krašto Valdyba parašė laišką Šventam Tėvui Jonui-Pauliui II, prašydama, kad paspartintų arkivyskupo Jurgio Matulaičio kanonizaciją.

1981 m. lapkričio 13 d. gautas atsakymas iš Vatikano Sekretariato, kuriame sakoma, kad mūsų laiškas yra perduotas Šventųjų Kongregacijai (Sacred Congregation). A. Gė. [LB Inf.]

ŠEŠTADIENINIŲ MOKYKLŲ PARAMAI \$26,326.94

JAV Lietuvių Bendruomenė, talpinant Lietuvių Fondui, šiais mokslo metais lituanistinių mokyklų paramai paskyrė \$26,326.94, kuriuos JAV LB Švietimo taryba paskirstys mokykloms. Pageidaujama, kad JAV LB apygardų ar apylinkių pirmininkai tuos pinigus įteiktų lituanistinių mokyklų vedėjams dar prieš Vasario 16 minėjimą ar jų metu.

Aušros Zerr vadovaujamoji JAV LB Visuomeniniams Reikalams taryba Vasario 16-osios proga paruošė laiškų pavyzdžius prezidentui Ronald Reagan, Valstybės sekretoriui Alexander Haig, senatoriams, kongresmanams, laikraščių redaktoriams bei vykdančiesiems ir rezoliucijų tekstą. Informacija išsiuntinėta JAV LB tarybos nariams ir apygardų bei apylinkių pirmininkams. Yra paruoštos ir dvi programos radijo valandėlėms, kurias galima gauti kreipiantis į Aušrą Zerr telefonu (215) 886-5849. JAV LB Krašto Valdybos vardu yra pasiūsti laišakai šimtui senatorių ir 440 kongresmanų.

The Violations of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania, a report for 1981, JAV LB Krašto Valdyba planuoja išleisti šių metų birželio mėn.

Dr. Jonas Genys, JAV LB Krašto Valdybos atstovams pasiūlius, visais balsais išrinktas Lietuvos Pasiuntinybės Rūmams Restauruoti komiteto pirmininku, pasitarime 1982 m. sausio 10 d. Lietuvos atstovybėje Washingtone. Dalyvaavo Lietuvos atstovas dr. Stasys Bačkis, Ona Bačkienė, dr. Domas Krivickas, JAV LB atstovai—Krašto valdybos pirm. inž. Vytautas Kutkus, prezidento pirm. inž. Vytautas Izbickas ir Visuomeniniams Reikalams tarybos narys Viktoras Nakas, bei ALTO atstovai—vicepirmininkas dr. Jonas Valaitis, sekretorius Grožvydas Lauzskas ir atstovas Washingtone dr. Jonas Genys.

Jau buvo anksčiau sutarta, kad be bendrai parinkto pirmininko į komitetą po tris narius skiria ALTO ir JAV LB Krašto valdybos. JAV LB Krašto valdybos atstovai komitete yra: inž. Vytautas Izbickas, Skirmantė Kondratienė ir Linas Kojelis. Jie gyvena Washingtone ar netoli jo, todėl jų dalyvavimas komiteto posėdžiuose nesudarys daug išlaidų.

JAV LB Krašto valdybos pirm. Vytautas Kutkus šiais metais Kalėdų švenčių ir Naujų Metų proga gavo sveikinimus iš JAV prezidento Ronald Reagan ir jo žmonos Nancy, JAV viceprezidento George Bush ir jo žmonos Barbara bei daugelio kongresmanų.

Lithuanian Folk Dance Festivals, Inc. 1982 metams JAV LB Krašto Valdyba paskyrė 6 direktorius: pirm. Bronių Juodelį, Sofiją Džiugienę, Antaną Rauchą, Dalią Dundzilienę, Modestą Jakaitį ir Joną Talandį. Kitus 4 direktorius skirs Lietuvių Tautinių Sokių Institutas. Jo pirmininkė Galina Gobienė.

JAV LB Inf.

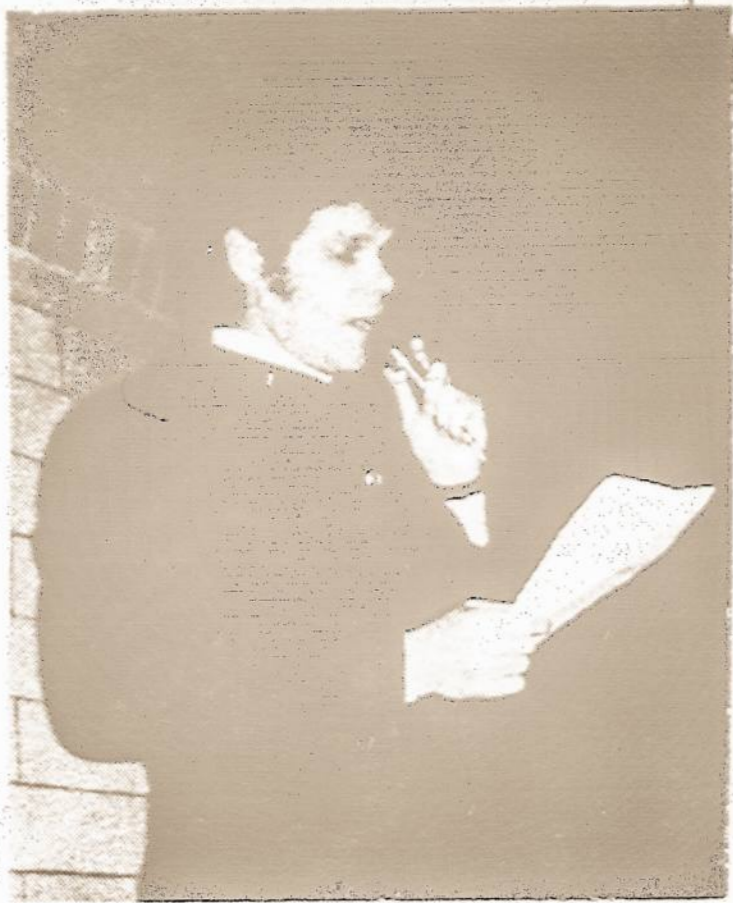

Onos Gudžiauskaitės-Ožinskienės vadovautas Argentinos Lietuvių Centro tautinių šokių ir dainų ansamblis, su soliste Susana Valadkaite Lopez, dešinėje žurnalisto Algirdo Gustaičio, kuomet jis lankė Argentiną 1965 m. Susana vasario mėn., kartu su solistu

Vienybė, 1982 m. sausio 30 d.

bosu Antanu Slančiausku, PLB pakviesti koncertuoja po JAV lietuvių kolonijas, pradėdant Chicago, baigiant Los Angeles. Du asamblečiai: Alfredo Džiugis, vedęs JAV ir gyvena Boulder, CO, ir Ricardo Maslioniš Chicagoje. Abu gerai įsikūrę JAV.

LIETUVIAI CHICAGOJE

Romas Kasparas, buvęs vienas Pasaulio Lietuvis redaktorių, taip pat įėjęs į ankstesnę PLB valdybą, sausio mėnesį apleido Chicago ir išsikūrė Washington, D. C., kur darbuosis Amerikos Balse. Ed. Šulaičio nuotraukoje — Kasparas kalba Chicagos sportuojančiam jaunimui.

Valdas Adamkus, neseniai paskirtasis Aplinkos apsaugos agentūros (EPA) regioninis viršininkas, plačiai aprašytas Chicagos Sun Times dienraščio priede, skirtame priemiesčio skaitytojams.

Minima, kad jis gimęs Lietuvoje, buvo rezistencijos dalyvis kovoj su naciais, 1948 laimėjo auksinį medalį Europos olimpijadaj, šiuo metu yra Margučio tarybos ir Šalfass-gos pirmininku.

Birutė Pūkelevičiūtė, rašytoja, gyv. Chicagaj, anksčiau Montrealyje, laimėjo 1981 m. Draugo romano konkursą už savo veikalą "Devintas lapas". Iki šiol buvo premijuotas absoliučiai kiekviena šios populiaros literatės knyga. Pirmą kartą į save dėmesį (ir pryžą) Pūkelevičiūtė atkreipė romanu "Aštuoni lapai", išleistu 1956 m.

Petras Kisieličius, ką tik baigęs medicinos studijas Northwestern universitete Chicaguje, ligoninių praktikai atlikti nuvyko į Los Angeles ir apsigyveno Santa Monicoje.

Jo tėvas, irgi Petras, kaip gydytojas dirba lietuvių tarpe Cicerijoje, prie Chicagos. Taip pat veikia įvairiose lietuvių organizacijose. Jaunasis Petras gražiai eina savo tėvo pėdomis.

Sigitas Krivickas, Vilniaus Tiesos ir Moscow News laikraščių korespondentas, gyvenantis New Yorke, kartu su savo žmona Irena sausio mėnesio pirmosiomis dienomis automobiliu buvo atvykęs paviešėti į Chicago. Jų mažamečiai dvynukai — Jonukas ir Jurgutė tuo metu buvo jaunimo stovykloje.

Chicagos Lietuvių dramos grupė, praėjusiais metais įsisteigusi Akademiniuo Skautų sąjūdžio iniciatyva ir vadovaujama akt. Jono Kelečiaus, rudenį pastatė dideliu pasisekimu praėjusį Vinčo Krėvės "Raganių". Dramos grupė yra pakviesta ir ateinančią pavasarį vyksta gastrolėms į Clevelandą ir Bostoną. Taip pat yra gavusi kvietimą vykti į New Yorką.

Dail. Adolfas Valeška įtrauktas liuksusinį Italijoje leidžiamą leidinį "Trends and Testimonies of Contemporary Art". Šis albumas rinkoje pasirodys šiemet balandžio mėn. ir apžvelgs svarbiuosius meno kūrėjus bei sąjūdžius nuo figūratyvinio postimpresionizmo ligi pačios dabarties.

Dail. Valeškos mozaikos ir vitražų studija žinoma ne vien tik Amerikoje. Neseniai gautas pasiteiravimas dėl skaldyto stiklo iš Taiwane (Formozoje) esančios Aindusco b-vės.

Pastaruoju metu A. Valeška dirba skaldyto stiklo langą Agam sinagogai, o taip pat atsidėjęs ir tapybai.

Victor Weiss, didžiulės Weiss Tire Co. Chicaguje savininkas, Lietuvos žydas, antrojo karo metu okupu. Lietuvoje netekęs 25 savo giminaičių, neseniai tapo anoniminės antisemitinės agitacijos auka. Siuntinėjamos falsifikuotos telegramos, laišakai ir kt., bandant suardyti pasitikėjimą tarp jo ir jo gausių klientų. Apie tai gausiai rašo Chicagos spauda. V. Weissas gerai pažįstamas ir lietuviams.

Margutis Chicaguje vasario 28 d. ir vėl rengia neeilinio įdomumo koncertą — smuikininkų Reginos ir Ačio Bankų, gyvenančių Toronte, neseniai atemigravusių iš Lietuvos. Solistams Bankams akompanuos Darius Lapinskas.

"ANTRAS KAIMAS" — TEATRO LAUREATAS

JAV LB Kultūros taryba sausio 14 posėdy nutarė 1981 metų \$1000 premiją skirti Chicagos "Antram kaimui". Savo sprendimu Kultūros taryba siekia pastebėti ir pripažinti šio vieneto sėkmingas kūrybines pastangas, formuojant savo veiklą ir ieškant krypties. Susiorganizuovęs beveik prieš 20 metų "Antrasis kaimas" buvo daugelio jaunųjų jėgų scenos meno mokykla ir paskatinimas.

Premija bus įteikta Premijų šventėje balandžio 18 d. Detroite.

Prisimenant Chicagos Margučio radijo programos sukurtinę puotą Chicaguje. Iš kairės: dail. B. Bulotaitė, A. Petrutis — Amerikos Balso lietuvių sekcijos vedėjas; J. Stempuzis — Clevelando lietuvių radijo programos vedėjas, Laima, Darius, Aras Lapinskai ir V. Karosaitė.

Nuotr. P. Malėtos

Du fotografai. Jiedvieju darytas nuotraukas dažnai matome Vienybėje bei kitoje lietuvių spaudoje, tačiau juos abu kartu neseniai pavyko nufotografuoti Ed. Šulaičiui. Kairėje — nuolatinis Vienybės bendradarbis — Z. Degutis, dešinėje — P. Malėta.

RENGIAMI DU RETI KONCERTAI

Vasario mėnesio antroje pusėje Chicaguje įvyks du retesnio pobūdžio koncertai, kuriuos atliks čia dar negirdėti asmenys.

Vasario 20 d. čia koncertuos Argentinos solistai Zuzana Valadkaitė de Lopez ir Antanas Slančiauskas, o vasario 28 d. — smuikininkai Atis ir Regina Bankai.

Abu koncertai bus Jaunimo centro didžiojoje salėje. Argentinos lietuvių solistų pasirodymą rengia PLB Kultūrinė komisija, šių dainininkų koncertus organizuojanti ir kitose JAV bei Kanados lietuvių kolonijose. Chicaguje bei kitur solistams akomponuos labiau žinomas

kaip spaudos žmogus, bet taip pat ir muzikas — Mykolas Druga.

Kadangi Argentinos lietuvių menininkai yra nenuaujokai, bet plačiai pasireiškę vietinėse dainos sferose, tai susidomėjimas jų pasirodymu Š. Amerikoje yra didelis.

Nemažesniu dėmesiu yra laukiama smuikininkų Bankų pasirodymo Chicaguje (vasario 28 d. 3 val. p. p.). Šie menininkai tik praėjusiais metais yra atvykę iš Lietuvos ir apsigyvenę Toronto mieste, Kanadoje. Ten jie jau yra turėję viešą pasirodymą. Šiaip kitur jie dar yra švieži, negirdėti. Todėl Chicagos Margučio vedėjas P. Petrutis sumanė juos parodyti chicagiečių lietuvių publikai.

Šis koncertas dar įeina į Margučio 50 metų sukakties minėjimo programą. Kadangi ankstesnieji šio minėjimo programos koncertai buvo gausiai buvo publikos lankomi, tai neabejojama, kad ir šiame publikos turėtų netrūkti. Ypatingai, kuomet čia pasirodys negirdėti, jauni, bet gana prityrę smuikininkai, kurie, šalia kitų dalykų, atliks ir išievių kompozitorių kūrybos.

Po sausio 24 d. įvykusio montrealietės sol. Ginos Čapkauskienės pasirodymo Chicagos Jaunimo centre, šie koncertai bus pirmieji iš vieninteliai šio sezono solistų iš "svetur" pasireiškimai "pasaulio lietuvių sostinėje".

Kuo skaitlingesnis publikos dalyvavimas juose įgalintų rengėjus imtis žygių ir ateityje tokių koncertų parūpinti Chicagos lietuviams.

[eš.]

Vienybė, 1982 m. sausio 30 d.

MYLĖSI LIETUVĄ PER KURSUS

Sausio 10-tą, sekmadienį, nebedami 20 laipsnių F žemiau nulio, i Chicago's Jaunimo centrą sugužėjo bent 40 žmonių pasiklausyti pasakojimo apie Vilniaus universiteto lietuvių kalbos kursus ir pasižiūrėti skaidrių. Popietę rengė Chicago's skautai akademikai, o skaidres rodė praeitos vasaros kursų dalyviai J. Kapačinskas ir V. Lietuvinkas.

Jų pasakojimą vėliau papildė dar dvi kursantės: R. Likanderytė ir R. Jelionytė. Pastaroji kursų lankė 1976 m.

Jaunimas pabėrė daug betarpiškų ir taiklių išpūdžių ir pergyvenimų, ypač pagrindinis pasakojimas Kapačinskas, kuriam ir humoru netrūko. Gal kiek nemaloniai kai ką galėjo nuteikti moderatoriaus M. Pleškio ne vienas tendencingas klausimas, k. a. ar bijojo su jumis žmonės kalbėti, ar bandė jus nugirdyti, ar kalba ten žmonės su rusišku akcentu ir pan. Bet, matyt, jau mūsų tarpe šia tema neutraliai kalbėti negalima.

Pasakotojai teisingai pastebėjo kontrastus Lietuvoje tarp sena ir nauja, tarp pažangos ir atsilikimo. Modernūs penkiaaukščiai stovi greta medinių, laiko apardytų, prieškarinių lūšnų. Gatvėse automobiliai, o kiemuose su dalgiu žolė pjaunama, moteris rankomis žlugta skalbianti.

Šešių savaitinių kursų nuo liepos 6-tos iki rugpjūčio 14-tos lankė 16 asmenų iš JAV ir du iš Kanados. Keturi dėl nežinomų priežasčių neatvyko. Kursantai gyveno nemokamai specialiuose universiteto bendrabučiuose Olandų gatvėje, gavo 120 rb stipendiją ir aplankė Trakus, Kauną, Druskininkus, Rumšiškės ir Anykščius bei pabuvojo viename kolūkyje. Maistu jie rūpinosi patys. Vyrukai numetė svorio, o merginos priaugo.

Skirtingai nuo ankstesnių kursų (šie jau buvo 9-ti) pernykščiuose drausmė nebuvo griežta "ir mūsų per daug nesaugojo", prisipažino jaunuoliai. Visi keturi jautė didžiausią naudą ne tiek iš pačių paskaitų, kurias skaitė žymiausi savo srities specialistai, kiek iš kelionių ir kasdieninio ryšio su Lietuvos žmonėmis ir jų buitimi. Lietuvoje pajuto religinį atgimimą.

— Vilnius pasidarė kaip mūsų namai, — tvirtino Kapačinskas.

Daug buvau girdėjęs, bet pačiam pamatyti Lietuvą, Vilnių nuo Gedimino kalno — visai kas kita.

Visi tvirtino, jog pačiuose kursuose propagandos nedaug tebuvo, jog jie susigyveno su kai kuriais lektoriais ir pajuto jų meilę Lietuvai ir savo dėstomam dalykui.

Patys kursantai grįžę tapo geresnėmis Amerikos patriotais, o ir Lietuvą geriau pažino ir pamilo. Visi norėtų vėl ten kada nors nuvažiuoti, "tik ne penkiom dienom". Jie manė, kad per penkias dienas susidaro vienoks Lietuvos vaizdas, o ilgiau pabuvus — kitoks.

Kalbėjusieji, ypač Pleškys, tvirtino, kad lituanistikoje galima dar geriau negu Vilniaus kursuose pasigilinti Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos vasaros seminare Ohio valstijoje, prie Kento universiteto.

Vilniaus kursantų amžiaus vidurkis buvo maždaug 22 metai, daugiausia studentai. Vienas buvo 35 m. amžiaus.

Prieš šį pokalbį įvyko mažos iškilmės, per kurias skautininkės išodė davė D. Petraitytė, apsupta būrio sesių ir brolių, — kaip skautai vienas kitą vadina, — prie lietuviškos trispalvės.

Po pokalbio visi buvo pakviesti į panašią vakaronę, vasario 19 d., 7:30 val., taip pat Jaunimo centro kavinėje, per kurią, išpūdžiais iš Lietuvos dalinsis A. Dundzila su sūnumi. Jis prieš pat Kalėdas grįžo iš 10 savaitinių viešnagės, per kurią, pagal kultūrinių mainų sutartį, skaitė paskaitas apie kompiuterius Vilniaus inžinerijos ir statybos institute.

V. Zalatorius

Chicagoje pagerbti senjorai veteranai

Chicago's Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjungos skyrius pereinamųjų metų pabaigoje surengė pietus — akademią pagerbti vyresniems skyriaus nariams, kurie sulaukė ne tik gražaus amžiaus, bet ir verti pagarbos už didelį įnašą į lietuvių krikščionių demokratų judėjimą, o taip pat į kovas už laisvą nepriklausomą Lietuvą. Ta kova jų tęsiama ir dabar su nemažesniu intensyvumu.

Skyriaus pirm. mok. Jonas Jokubka pateikė žinių apie kiekvieną

pagerbiamąjį. Buvo pagerbti: Bernardas Žukauskas, Antanas Balčiūnas, Prof. Balys Vitkus, Stasys Rauckinas, Pulk. Jonas Švedas, Petras Spetyla, Dr. Balys Paliokas, Vincas Zemaitis, Kazimieras Mickevičius.

Pagerbtųjų vardų keletą žodžiu iš praeities su žvilgsniu į ateitį tarė Bernardas Žukauskas. Savo pastabas užbaigė buvusio Vokietijos kanclerio Konrado Adenauerio žodžiais "gyvenimas prasideda po 85 m. amžiaus".

Kondensuota ir išmastyta kalba apie demokratiją bendrai ir apie įvykius, pašaukusius krikščioniškąją demokratiją, kalbėjo skyriaus vicepirmininkas kun. Fabijonas Kireilis. LKDS Centro Komiteto vardu senjorus pasveikino sąjungos pirm. Vladas Šoliūnas. Filę minčių pateikė dr. Kazys Šidlauskas, Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas ir buvęs LKDS CK pirm. Taip pat sveikino Ignas Petrauskas Lietuvos Darbo Federacijos vardu. Porą Bernardo Brazdžionio eilėraščių paskaitė stud. Ramunė Tričytė. Vertingą paveikslą dovanojo dail. Mačėnas, kuris atiteko loterijos keliu vienai laimėtojai.

Vienybės reikalais galite Chicagoje kreiptis į Vienybės Atstovybę, telefonuodami Edvardui Sulaičiui: 652-6825. Adresas: 1330 S. 51st Ave., Cicero, IL 60650.

Vasario 16-osios gimnazijos mokiniai lanko Kauno senamiestį.

Isteigta Vlado Jakubėno draugija

Gruodžio 10 d. Jaunimo centre įvykusiame susirinkime buvo nutarta steigti komp. Vlado Jakubėno draugiją, kurios tikslas būtų leisti mirusio kompozitoriaus kūrybą ir ją visais galimais būdais populiarinti.

Šį susirinkimą sukviėtęs iniciatorius Juozas Kreivėnas pažymėjo, jog pagal O. Jakubėnienės testamentą (pats Jakubėnas testamentu nepalikė), jam yra pavesta rūpintis Jakubėno muzikiniu palikimu. Tam reikalui iš testamentu vykdytojo — kun. Algimanto Kežio gauta daugiau negu 23 tūkst. dolerių (apie 7 tūkst. dol. kun. Kežys pasiliko filmo apie Jakubėną rengimo išlaidoms ir jo paruoštos knygos leidimui).

Pranešėjas nurodė, kad V. Jakubėno kūrybinis palikimas yra jo dukterėčios Ėrikos Brooks žinioje. Kadangi Jakubėno kūrybinis palikimas yra nemažas, todėl jis siūlė steigti Vlado Jakubėno draugiją, pagal Ciurlionio ar Sasnausko kuopų pavyzdį. Ši draugija turėtų spręsti, kaip panaudoti finansinį palikimą, populiarintų kompozitoriaus kūrybą, rinktų papildomas lėšas įvairių užsimojimų vykdymui, kauptų jo laiškus, straipsnius bei kitą medžiagą.

Dėl pranešimo pasisakius eilei dalyvių, buvo nutarta išrinkti laikinę draugijos valdybą iš 5 asmenų, kuri iki 1982 m. vasario mėn. pabaigos turės paruošti organizacinius įstatus ir sušauktų susirinkimą. Į valdybą išrinkti: E. Brooks, A. Jurgutis, J. Kreivėnas, L. Simutis, J. Vasaitis.

Susirinkimui pirmininkavo J. Vasaitis, sekretoriavo — E. Sakadolskienė.

1981 m. gruodžio mėnesį suėjo 5 metai nuo komp. Vl. Jakubėno mirties.

DR. ANTANO RUKŠOS KNYGA "KOVOS DĖL LIETUVOS"

"Kovos dėl Lietuvos Nepriklausomybės" — lietuvių-lenkų santykiai ir kovų pradžia, 619 puslapių, išleido LKVS "Ramovė" Centro Valdyba, talkinant Kario redakcijai.

Šią vertingą knygą galima įsigyti pas "Ramovės" skyrių valdybų narius; "Clevelande pas skyriaus pirmininką K. Gaižutį, 18108 Hiller Ave., Cleveland, Ohio 44119, Telefonas: (1-216-)—481-0791.

Knygos kaina \$17, plus pašto išlaidoms.

STUDENTAI PABALTIEČIŲ KOMITETE

Jungtinis Pabaltiečių Komitetas Washingtone nusprendė ir šiemet vasarą turėti studentus-internus talkininkus. ALT pritarė surasti tokių lietuvių internus.

Tarnyba apmokama, tešis apie 8 savaites. Reikalinga turėti savo automobilį. Susidomėjusieji jau nuo dabar gali kreiptis į Amerikos Lietuvių Tarybą, 2606 W. 63rd Street, Chicago, Ill.

Vasario 16-osios gimnazijos mokiniai praeity metų pavasarį lankėsi Lietuvoje. Grupės vadovas Algis Valiūnas [iš JAV] ir Rita Kosnik duoda interviu Vilniaus televizijai.

Vienybė, 1982 m. sausio 30 d.

Tarybų Sąjunga niekad nesikiša į kokios nors valstybės vidaus reikalus. Žinoma, jie mums padeda visose srityse.

Afganistano min. pirm.
Sultonas Ali Kešmandas

LINKĖJIMAI

Sausio 1-mos Tiesoje atspausdinti ilgi Maskvos komunistų sveikinimai ir trumpesni Lietuvos kompartijos ir vyriausybės linkėjimai. Išėitų—Maskva Lietuvai linki daugiau negu vietiniai partiečiai.

Tiesa, abu sveikinimai labai panašūs ir šabloniški: pasidžiaugta linkėjimais, pasiskūsta šio kiais tokiomis trūkumais, paminėtas Brežnevas, pašnekėta apie taiką ir palinkėta, kad kiekvienam namui būtų lupini laimės ir džiaugsmo. Kas ko, prie šio paskutiniojo linkėjimo jungiasi visi geros valios žmonės.

Linkėjimus Amerikoje ir Lietuvoje įprasta užgerti. Šis paprotys ten neišnyko nuo vysk. M. Valančiaus laikų, kurį Lietuvon, neva, atvežė rusai. Ir dabar neseniai, kaip pogrindžio Aušroje skelbiama, Vilniaus arkivyskupijos kunigai kreipėsi į vyriausybę, prašydami sustabdyti alkoholizmo plitimą. Aušros duomenimis, paimtas iš oficialaus žurnalo Mokslas ir gyvenimas, vienam Lietuvos gyventojui 1976 m. teko 76.5 litro alkoholio. Iš to kiekio—11,5 litro degtinės, 25 litrai vyno ir 40 litrų alaus.

VISUR GERIA

Įdomus palyginimas su JAV, kur tais pat metais vienam asmeniui teko 138.2 litro alkoholio. Iš to kiekio—120 litrų alaus, 9 litrai degtinės ir 9,2 litro vyno. Iš šių duomenų matosi, kad Amerikoje asmuo išgeria tris kartus daugiau alaus negu Lietuvoje, maždaug tiek pat degtinės ir daug mažiau vyno.

Lietuvos spauda mirgėte mirga rašiniiais ir skundais prieš alkoholizmą. Į pogrindį dėl to eiti nereikia. Štai neseniai Vilniaus Mičiurino gatvės 39/2 namo gyventojai skundėsi, kad jų kiemo pakrašty, šalis šiukšlių konteinerių, "kažkiekino iniciatyva", buvo pastatytas alaus kioskas. "Nuo ankstauro ryto iki pat vakaro čia šlaistosi vieni ir tie patys, matyt, niekur nedirbantys asmenys", skundėsi gyventojai. "Jie užima didesnę kiemo dalį, neretai net ir vaikų žaidimo aikštelės, staliukus ir suolus".

Mičiuriniečiams buvo trumpai ir aiškiai atsakyta: "kioskai pastatyti, gavus visu reikiamą instancijų sutikimą".

Vidaus reikalų ministerijos atstovas V. Keršys susirūpinęs, kad alkoholis kenkia ypač nepilnamečiams ir plinta jų tarpe. Pagal jį, 1980 m. gėrusių su nepilnamečiais suaugusiųjų buvo 9.5% daugiau negu 1979 m. Praėjusiųjų metų pirmąjį pusmetį iš visų išblavinimo įstaigoje pabuvojusių—25% jaunų žmonių. Absoliutūs skaičiai ten valstybinė paslaptis, tad skelbiama tik procentai.

Taip atrodo žiemos sukaustyta Palangos plaža. Nuotr. V. Kapočiaus

BAUDOS UŽ GĖRIMĄ

Ten žmogus, nugirdęs nepilnametį, gali būti nubaustas administraciniu keliu, be teismo, 30 rub. bauda. Jeigu nugirdo viršininkas ar vyresnysis darbo vietoje, tai toks kaltininkas jau baudžiamas liaudies teismo ir gali gauti metus atsėdėti arba būti nubaustas 50 rub. bauda. Tik nesigirdi, kad tos baudos būtų plačiau taikomos.

Šiaipjau su alkoholizmu kovoja per taip vadinamus profilaktikos kabinetus prie milicijos išblavinimo įstaigų. Milicijai talkina visuomeninės profilaktikos tarybos, medicinos įstaigų darbuotojai, "Žinijos" draugijos lektoriai, imonių visuomeninių organizacijų atstovai, miestų ir rajonų kovos su girtavimu komisijos. Tačiau visų tų "Kovų" rezultatai kovotojų nedžiugina. Alkoholizmas plečiasi ar bent nemažėja. "Turi įtakos tam tikros tradicijos", liūdnei pastebi Keršys. Pasirodo, net ir partija ne visagalė. O gal ne visanorė?

Bet jeigu partijai sunku kovoti su žmonėmis, tai dar sunkiau su gamta. Pastaroji vien žemės ūkiui pridarė visokių eibių per pastaruosius kelerius metus. To neužtenka, lapkričio 21-mą siaučianti audra prie Klaipėdos uosto vartų perlaužė anglų tanklaivį "Globe Asimi" ir išliejo 16.5 tūkstančių tonų mazuto. Juodoji masė užliejo 30 km pajūrį nuo Klaipėdos iki Latvijos sienos.

Iš jūros dauguma mazuto jau susemta, bet smėlis ir plažai dar tebėra užteršti. Valymo darbai vyks bent iki balandžio mėn. Reikės iškasti ir išvežti maždaug 83 tūkstančius tonų užteršto smėlio. Vasarą plažuose dar bus išstatyti konteineriai, į kuriuos poilsiautojai galės sumesti mazuto liekanas.

Mazutas turbūt buvo skirtas pradedančiai veikti Mažeikių naftos perdirbimo gamyklai. Tokia jau

pramonės ir pažangos kaina. Ne veltui Lietuvos ekologai kratėsi šios naftos gamyklos, kurią jiems užkergė rusai.

Kita šiuolaikinė įmonė statoma Ignalinoje, šiaurės rytų Lietuvoje. Tai bus didžiausia Tarybų S-goje atominė jėgainė, nors tikslų duomenų apie ją rusai neskelbia. O jeigu ir ten įvyktų kokia nelaimė?! Šiuo metu statomi pamatai elektros stulpams. Viena 330 kilovoltų linija eis nuo Drukšų ežero per Uteną į Panevėžį, o kita jos atšaka nuo Utenos nusitęs į Vilnių.

ŽURNALISTAI

Sausio viduryje Vilniuje vyko VI Lietuvos žurnalistų s-gos suvažiavimas, kur spaudos, televizijos ir radijo darbuotojai apžvelgė sąjungos darbą per praėjusius penkerius metus ir gvildeno savo profesijos klausimus.

Suvažiavimo pagrindinis kalbėtojas buvo Lietuvos KP Centro komiteto sekretorius kultūros ir mokslo reikalams Lioginas Sepetys. Kaip partiečiui ir dera, jis teigė, kad "žurnalistų pareiga—ir toliau padėti respublikos partinei organizacijai realizuoti kompleksines 11-tojo penkmečio programas".

Pasirodo, ten žurnalistai atsakė ir už pramonės gamybą, ir už gyventojų aprūpinimą maisto produktais, ir už grūdų gamybos didinimą.

Sepetys pasigedo "geros, sodrios publicistikos, nagrinėjančios socialistinį lenktyniavimą, darbo pirmųjų patyrimą".

Kitos suvažiavimo žvaigždės buvo Žurnalistų s-gos valdybos pirmininkas ir Tiesos redaktorius A. Laurinčiukas, Sovetskaja Litva dienraščio redaktorius V. Jemeljanovas. Komunisto žurnalo vyriausiasis redaktorius G. Zimas, TSRS žurnalo Žurnalist vyriausiasis redaktorius V. Židkovas ir

kažkaip tarp žurnalistų pakliuvęs Panevėžio autokompresorių gamyklos brigadininkas A. Novikovas. Jis, matyt, yra savo gamyklos laikraščio redaktorius.

Lietuvos žurnalistų sąjunga jungia 1218 narių. Ten didžiujamasi, kad kiekviena šeima gauna 6-7 spaudos leidinius. Beveik kiekviename bute yra televizorius ar radijas. Taigi ko ne ko, o propagandos tarybinis pilietis tikrai nestokoja. Brooklyno Vienybė Akmenėje turi bendravardį laikraštį, kuriam suvažiavime atstovavo redaktorius, L. Rozga.

NAUJOS KNYGOS

Tarp naujai išleistų knygų paminėtinas pereitų metų gale pasirodęs VIII metraštis "Žurnalistika 79". Jis turi penkius skyrelius: 1979 m. apžvalga, sąjungos veiklos, praktikos, teorijos bei istorijos klausimai, kūrybos bei kelionių aprašymai ir kritika bei bibliografija. Panašūs leidiniai Amerikoje išleidžiami metais anksčiau, o ten dvejis metais vėliau.

Kiti neseniai pasirodę leidiniai yra G. Petkevičaitės-Bitės apsakymų rinktinė "Žvaigždžių takais", B. Sruogos poezija "Į mėlynus tolius", J. Marcinkevičiaus "Dienoraštis be datų" ir naujas A. Venclovos autobiografinės trilogijos pirmojo tomo leidimas "Jaunystės atradimas".

Bet iš visų naujų leidinių pats svarbiausias—tai XII "Lietuvių kalbos žodyno" tomas, prasidedantis 24-ta abėcėlės raide "S" ir pasibaigiantis žodžiu "slėpūnas". Tai asmuo, kurs šalinasi, vengia kitų, retai rodo žmonėse.

Sis tomas, kurio redaktorius K. Ulvydas, yra pats storiausias ir turi 1220 puslapių.

Žodynas pradėtas leisti dar nepriklausomoje Lietuvoje. Jam medžiagą pradėjo rinkti kalbininkas K. Būga, o pirmojo tomo, išėjusio 1941 m., redaktorium buvo J. Balčikonis. Darbas artėja prie galo. Dar kokie trys tomai, dar kokie septyneri metai ir ant šio liuanistikos paminklo bus galima uždėti pabaigtuvių vainiką.

Tarp naujų vertimų yra Homero "Iliada" ir du šių dienų amerikiečių rašytojo K. Voneguto romanai viename tome "Skerdykla Nr. 5 arba vaikų kryžiaus žygis" ir "Čempionų pusryčiai, arba sudie, juodasis pirmadienis!" Taip pat išėjo "Lotyniškų posakių ir sentencijų" rinkinys.

TRUMPAI

V. Landsbergis savitiraštyje Literatūra ir menas kelia mintį įrengti paminklinę lentą prie namo Druskininkuose, K. Rožėlos g-vė 22, kur gimė ir augo pasaulinio garso skulptorius Ž. Lipšcas. Jis mirė 1973 m.

* * *

Naujųjų metų išvakarėse, ryšium su gimimo penkiasimtmečiu, TSRS ambasados Washingtono pirmajam sekretoriui Edmundui Juškiui suteiktas Lietuvos TSR nuspėlusio kultūros veikėjo garbės vardas "už ilgąmetį vaisingą darbą partiniuose bei tarybiniuose organuose bei aktyvų dalyvavimą visuomeniniame gyvenime"

Vienybė, 1982 m. sausio 30 d.

Antanas Kalvaitis

Chicagos sandariečiai pereituosius metus užsklendė švente, kuri gruodžio 5 d. į Dariaus-Girėno salę sutraukė gausią būrį artimų visuomeninio darbo draugų, bičiulių ir tautiečių, atėjusių pasidžiaugti Antano Kalvaičio brandžiu amžiumi (85-eriems jau pasibaigus) ir padėkoti jam už jo veiklą visuomeninio darbo baruose.

Šventė savotišku sutapimu įvyko Antanui Kalvaičiui savo vardu labai artimoje salėje. Dariaus ir Girėno vardas Kalvaičiui priminė jo paties veiklą prieš apie pusšimtį metų, kada jis, būdamas Lietuvos konsulu Chicagoje, čia organizavo jų skridimą į Lietuvą. Bet Chicago Kalvaičiui ir taip daug ką reiškia. Dabar čia jis joje užsibuvo daugiau kaip trisdešimt metų nuo paskutinio—trečiojo savo į ją atvykimo.

Pirmą kartą Kalvaitis į Chicago atvyko užbaigti savo mokslų, kai jau prasilavinęs muzikoje ir ekonomijoje Italijoje, Šveicarijoje ir Ispanijoje, jis Chicagoje išėjo teise De Paul universitete.

Vėliau jis Chicagon sugrįžo 1928 m. kaip diplomatas, nepriklausomos Lietuvos konsulas, ir tose pareigose išbuvo iki 1936 m., prieš tai nuo 1926 porą metų išbuvęs konsulu Karaliaučiuje.

Trečiąjį kartą Kalvaitis Chicagon atvyko 1949 m. iš Vokietijos, kur jis atsirado po Vokietijos kapituliacijos. (Dar 1939-1940 m. jis buvo konsulu Klaipėdoje.) Iš Austrijos atsikėlęs į Miuncheną, jis čia dalyvavo ir lietuvių veikloje, ir buvo ryšininku prie IRO, padėdamas jiems įvairiuose reikaluose.

Chicagoje Kalvaitis dalyvavo ir tebedalyvauja įvairiame visuomeniniame darbe ir organizacijose—Tautinėje Sąjungoje, Susivienijime, Balfe, Sandaroje ir kitur.

Antanas yra kilęs iš muzikingos šeimos, jo tėvas buvo vargonininkas, o jis pats, jaunystės metais besimokydamas, norėdamas uždirbti pragyvenimui, skambino pianinu įvairiuose Italijos ir Ispanijos orkestruose. Jis ir dabar dar nepatingi atsisėsti prie piano privačiai ar viešai, kaip tai buvo per

Vienybė, 1982 m. sausio 30 d.

SLA Seimą Chicagoje, kai akompanavo solistams giedant himnus per Seimo atidarymą.

Penkeriais metais už jį vyresnis jo brolis Stasys (dabar jau miręs) buvo žinomas pianistas ir akompaniatorius, o jo sesuo (už jį jaunesnė) Alė Kalvaitytė-Velbasienė yra žinoma Lietuvos operos solistė, puikus mezosopranas.

Kita jo giminė—du broliai—Brunonas ir Jonas—su muzika betgi nieko bendro neturėjo—jie nuėjo į teisės studijas, kaip ir pats Antanas tai padarė, pirma pabuvęs pianistu užsieniuose, o vėliau ekonomistu Kaune.

Antanas yra gimęs 1895 m. liepos 3 d. Rietave, Telšių aps. Nepaisant metų, jis visados guvus ir nepameta linksmų plaučių.

Daug linkėjimų jam buvo reikia per tą bičiulišką šventę Dariaus ir Girėno salėje, bet tiksliausias gal būtų tai tas, kurį pasakė SLA prezidentas Povilas P. Dargis, būtent: "... minint šią nepaprastai turiningą Tavo gyvenimo sukaktį, man, kaip Sandaros ir SLA prezidentui, itin malonu pakartoti Tavo nuopelnus Lietuvai ir Lietuvos lietuviams. Sia proga linkiu sveikatos ir geriausios kloties, kad dar ilgai galėtum dirbti Lietuvai tėvynei ir jos vaikams čia užjūryje"...

Clevelando filharmonijos orkestras iš 65 sąstato dir. William B. Slocum atlieka Lincolno Portretą parašytą Aaran Copland. Skaitymą atliko poetas S. Santvaras. Šiame koncerte pianistas Antanas Smetona turėjo atlikti Rachmaninovo piano koncertą No. 2, bet jis sulaužė ranką paslydęs ant ledo, ir dėl to koncerto programoje nedalyvavo. Jo vieton buvo pakviestas kitas žinomas pianistas. Koncertą rengė Dievo Motinos Nušlatinės Pagalbos Lietuvių parapija. V. Bacevičiaus nuotr.

Dalis publikos klausosi Clevelando filharmonijos orkestro, atliekant komp. Julius Gaidelio 3-ją dalį iš Simfonijos Nr. 4, Allegro Scherzando, kurios premjera New Yorke įvyko pianisto A. Kuprevičiaus

koncerte Town Hall, 1958 m. Dirigavo V. Marijošius. Orkestras sudarytas iš Toscanini "Symphony of the Air" muzikų jau tada aukštai įvertino Gaidelio kūrybą. V. Bacevičiaus nuotr.

Aleksandras Merkeliui

vyr. redaktoriaus—buvo Lietuvos Aide, o jo redaktoriavimo metu Aidas buvo pradėtas leisti net tris kartus per dieną, tai savotiška naujenybė ne tik lig tol, bet ir po to lietuvių spaudos praktikoje.

Vokietijoje Merkeliui gyveno Hana lietuvių tremtinių stovykloje, ten redaguodamas informacinį biuletinį, rašydamas gausiai tremties spaudai. Vokietijoje jis atgaivino Lietuvių žurnalistų sąjungą ir jai kelerius metus pirmininkavo. Jis dalyvavo ir Lietuvių žurnalistų sąjungos veikloje Amerikoje.

Spaudai rašinėti Merkeliui pradėjo nuo 1924 metų. Turi paskelbęs per 3,000 straipsnių, atspausdintų apie 50-yje įvairių laikraščių ir žurnalų. Pasirašydavo pavarde ar slapyvardžiais: A. Dangerutis, A. Daugeliškis, A. Mikaitis, A. Vaidotas ir kt. Kai kurie jo slapyvardžiai kaip pavyzdžiai, Mikaitis, be abejo, yra paimti iš jo gimtųjų vietų vardų. Jis yra gimęs Mikaičių kaime, Gruzdžių valsčiuje.

Brandžios amžiaus sukakties sulaukusiam žurnalistui ir rašytojui Merkeliui, atrodo, geriausias palinkėjimas būtų ne tik sveikatos tolimiesiems metams, bet ir susilaukti leidėjų, kurie galėtų išleisti jo monografijas apie dr. Vinčą Kudirką ir Vydūną. Tai būtų didelis įnašas ir atsvara lietuviškai raštijai, kurioje bent pastaruoju metu išsina nemažai abejotinos vertės leidinių.

THE ENGLISH VIENYBĖ

LOOKING FOR ONE GOOD REPUBLICAN

In an article published in the Dec. 26 Vienybė, my fellow contributing editor Charles P. Kal expresses concern lest Mr. Frank Savickas, who now represents the Lithuanian Marquette Park neighborhood in the Illinois State Senate, be persuaded by the Democratic machine to enter the race for U. S. Congress in the district now represented by Martin Russo, another Democrat, but one not on the best of terms with Chicago machine boss, Mayor Jane Byrne.

Mr. Kal thinks that Mr. Savickas, a loyal Byrne ally, should stay in our State Senate because he knows the community very well and has been doing a fine job of representing us in Springfield.

But it seems to me that precisely because Savickas is such an effective legislator Washington is where he, as a fellow Lithuanian-American, should be. After all, some of the most important issues that concern us as Lithuanian-Americans are decided not in Springfield, Ill., but in Washington, D. C. These issues include the release of Lithuanian political prisoners, the lowering of customs duties imposed by the Soviets on parcels sent to Lithuania, the lifting of the 5-day restriction on standard tours to Lithuania, and the upgrading of the Baltic question as a concern of U. S. foreign policy vis-a-vis the Soviets.

With Mr. Savickas as our

spokesman in Washington, we could expect to see some action where we now see just friendly smiles and kind words.

Moreover, I fail to comprehend why Chicago, which we self-congratulatingly call the "Lithuanian capital of the Free World," couldn't just for once send a Lithuanian to Congress when our Italian, Irish, Polish, Jewish, and Black neighbors seem to have no trouble doing so time and time again. I realize we're not as strong as any of these groups but I'm not asking for the entire Congressional delegation—just one Congressman, please, once in a hundred years.

If the Democrats cannot oblige us in this, perhaps we should look to the Republicans. We ought to be able to find, and get behind, somebody to give Mr. Russo a run for his money, if Frank Savickas won't be the one to do it.

Of course, by now we know he won't. It was announced a while ago that Mr. Savickas had decided not to challenge Russo for the Congressional seat and will stay where he is. So my discussion with Mr. Kal is purely academic—except for one point: the Lithuanian people of the Third Congressional District should get off their soft ends—now—and find as well as promote one good Republican whom the voters would be willing to trust their affairs with in Washington. **Mykolas Drunga**

LITHUANIAN CHAIR ENDOWED

The University of Illinois Foundation and the Lithuanian World Community Foundation signed the founding document to establish the nation's first endowed chair in Lithuanian Studies on the 28th floor of University Hall.

The document was signed by Robert Reid, Director of Chicago Programs for the University of Illinois Foundation, Vyautas Kamantas, Lithuanian World Community President and Antanas Razma, Secretary of the University of Illinois Foundation.

Nicholas Moravcevic, Head of the Slavic Department at Circle, opened the ceremonies by emphasizing that the university was honored to have the Lithuanians establish the chair at the University of Illinois. The signing of the document proceeded and then Chancellor Riddle, Consul General of Lithuania, Mrs. J. Dauzvardis and Lithuanian World Community President V. Kamantas gave short speeches.

When at least one-third of the \$750,000 needed for the chair is contributed, the University will seek a renowned professor of Lithuanian Studies beginning with the 1984-1985 academic year. The University of Illinois Foundation will solicit \$150,000 and the Lithuanian Community, through the

Lithuanian World Community Foundation will raise \$200,000 by September 1983, and \$100,000 annually to complete the Lithuanian contribution of \$600,000.

The chair complements the program of Lithuanian Studies in the Department of Slavic Languages and Literatures. The program, currently in its ninth year, is supported in part by the Lithuanian Foundation and provides 16 undergraduate and advanced courses.

About 100 persons attended the ceremony.

INVOCATION FOR LITHUANIA IN THE HOUSE OF REPRESENTATIVES

The commemoration of Lithuanian Independence in the House of Representatives will take place on February 17, 1982. Rev. Viktoras Rimšelis, Provincial of the Marian Fathers, has been invited to give the invocation on that occasion.

...

Kazys Sidlauskas, President of the Lithuanian American Council, has sent letters to the U. S. Senators and Congressmen, asking that on the occasion of the anniversary of Lithuanian independence their speeches support the cause of Lithuanian freedom.

LITHUANIAN STUDIES AT UICC

BY MARIJA STANKUS-SAULAITIS

There are about 200,000 Lithuanians from the first to the fifth generation in the Chicagoland area. About 18,000 of these Lithuanians were born in Lithuania and are living in Chicago.

Circle's student directory lists over two hundred Lithuanian names and there are many more who are not listed. Of those students only twenty to forty register for the various courses the Lithuanian department offers each quarter. This is unfortunate because there is much to examine in Lithuanian literature and culture.

The Lithuanian Studies Program and the students of Lithuanian descent have no organizations on the Circle campus because almost all of the students already participate in a few Lithuanian organizations off campus such as, the Lithuanian World Youth Organization, the Scout Movement, and the Ateitininkai. The Chicago Lithuanian community is very active and many students spend much of their time during the weekends participating in activities.

Despite the non-existence of a Lithuanian organization on campus, each quarter the Lithuanian Program invites one or two speakers. November 4th hosted the writer Algis Budrys. Later on in the quarter, the musician, Faustas Strolika, spoke about Lithuanian folk music.

On February 16 the commemoration of Lithuania's short-lived independence is celebrated and there is a program.

On November 20th, the Lithuanian World Community will sign a contract with the University of Illinois at Chicago Circle to establish an Endowed Chair in Lithuanian Studies. When the funds are collected, the Lithuanians will forever have a place in academia in the city they have long inhabited.

Lithuania, a small country with a population of 3 million located on the Baltic Sea, has been forcibly annexed into the Soviet Union. Human rights are disregarded there as well as in the U.S.S.R. There is the additional problem of Russification.

The first migration of Lithuanians into the U. S. was under the Czarist regime. It began in the 1860's and lasted until World War I. About 300,000 Lithuanians emigrated.

The Harvard Encyclopedia of American Ethnic Groups estimates that there are over 1 million Americans of Lithuanian descent in the U. S. Outside of Kaunas, Lithuania's second largest city, Chicago, has the largest population of Lithuanians in the world. The fourth such city is Sao Paulo, Brazil. It is not surprising that Lithuanian Americans depend on

Chicago for the development of their culture and that UICC is so important in the lives and academic activity of American Lithuanians. [From Chicago Illinois-University of Illinois Chicago Circle student newspaper.]

Commemorative Stamp for Darius and Girėnas

Two American pilots of Lithuanian descent, Steponas Darius and Stasys Girėnas in 1933, in a daring and perilous flight, were able to cross the Atlantic Ocean in their small plane. Their aim was to reach their native land Lithuania. Unfortunately, adverse atmospheric conditions caused their crash in the forest of Soldin, 650 km from their destination Kaunas. There were suspicions that perhaps they were shot down by the Nazis. Their dedication, heroic flight and their tragedy gained great publicity for the USA and for Lithuania. The 50th anniversary of their death is approaching. The Lithuanian American Council has started an action aspiring that the U. S. Post Office issue a commemorative stamp of Darius and Girėnas in 1983. Lithuanian organizations, Veteran Posts and others supporting this endeavor are asked to write to: The Honorable William F. Bolger, Postmaster General of the United States, Washington, D. C. 20260.

LITHUANIAN REPRESENTATION AT THE JOINT BALTIC AMERICAN NAT. COMMITTEE

After the death of Eva Migonis, Mrs. Milda Vaivada was named as representative of the Lithuanian American Council, together with Dr. Jonas Genys, at the Joint Baltic American National Committee in Washington, D. C.

Linus Kojelis of Washington, D. C., who had worked on the staff of L. Nofzinger of the White House Staff, has been appointed to work in the Pentagon.

\$30.00 per hundred paid for processing mail from home. Experience unnecessary. Information, send self-addressed, stamped envelope. TYLER, BOX 707, Livingston, NJ 07039.

DERMATOLOGIST
J. BARAL, M. D.
245 E. 63rd St., NYC
Tel. 355-2828

All Skin Diseases
and VD Treated

Hair Transplants

Medicare Honored
By Appt. Only

Vienybė, January 30, 1982

58 members of the Lithuanian Alliance of America and their friends cruised along the Caribbean, visiting San Juan, St. Thomas and Samana. This photograph was taken aboard the "Carnivale".

Fun Time!

LITHUANIANS IN THE CARIBBEAN

DEMIE JONAITIS

"Look !!! That's Cuba we're passing! Can you see it?"

Last November, before Thanksgiving Day, a half hundred well-dressed handsome-looking Lithuanians from the United States and Canada cruised along the Caribbean, with the good ship Carnivale as their floating hotel. These were the adventure-minded members of the Lithuanian Alliance of America and their invited friends.

They toured San Juan, St. Thomas and Samana. They returned home innumerable pounds heavier, both body-wise and luggage-wise. Some came home for Thanksgiving Day grateful for the insights into humanity they had gained, while others were grateful for the "bargains" they had shopped for.

"Me fix alla time!"

When my friend Brone and I boarded the ship after our flight from New York to Miami, we needed to relax in our cabin before dinner. We found the bedsheets and pillowcases were not only crumpled but unclean. We summoned the steward Cho, an anxious Vietnamese. We requested a change of bedding. Excited, he argued with us, "Me fix allatime!" Cho's eyes blinked and his lower lip trembled: "Me steward! Me fix alla time alla week!"

But he didn't "fix", not even after we summoned him four times. Frantically, he protested, "Clean! Clean! Me fix alla time!" Cho was on the verge of tears. After fifteen minutes of trying to persuade him, we grew desperate and advised, "If we don't get clean bedding, we fix too. We complain to the captain."

"Me—steward!" he pleaded.

Somehow, he contrived to get us some fresh bedding, but the sheets and pillow cases looked only slightly cleaner.

However, when Brone and I returned to our cabin after our late dinner, we found—much to our amazement and pleasure—that every aspect of the cabin had been made immaculate. The sheets were white and pressed. And, on the whiter-than-snow pillow cases, lay gifts of paper-wrapped candies. This service continued for the rest of the trip.

Slowly—but how slowly—we tourists realized that Cho had, indeed, been truthful when he protested he "fix alla time". He simply did not know enough English to explain that the *TIME* for "fixing" was determined by powers above himself. We had been attacking the wrong man.

I felt a tremendous empathy for Cho as I remembered our own Lithuanian immigrant parents who had come to the United States, without knowledge of English or of American know-how, in their struggle to make a living. I identified wholly with Cho, but I had no way of communicating with him. How, in such a case, does one communicate? By the final *TIP* when the trip is over?

We were yet to see how that final ritual of giving tips would work out.

Trained Personnel

The officers of the Carnivale were Italian, suave men disconsolate of mien. Friends had warned us, "Italian officers? Just watch out for the lascivious pinchings!"

We found no lady passengers who would volunteer either to complain or boast about being pinched. We did observe ship officers in the witching hours of two and three in the morning adroitly circumventing the flirtatious assaults of restless female passengers. (Non-Lithuanian!)

But the hired help had been well trained to respond to the needs of the tourists. The waiters were

cockily dressed in orange jackets and they had been trained to warm the cockles of the tourists hearts. They were especially attentive to the ladies.

The help consisted of Koreans, Vietnamese, Philopeans and Caribs, most of whom had learned to move among the tables with incredible speed and dexterity. They worked hard for their money. The stewards earned forty-five dollars a month; the others earned relatively less. For survival, they depended on the end-of-the-trip tips.

They paraded around the dining salon with cakes ignited over their heads. They sang in chorus, some joyously, some sheepishly. One young man who served our table had great difficulty getting our orders filled because he was new and inexperienced and did not know how to handle the behind-

the-scene gastronomical politics, but we learned to sympathize with his woes. Most of us remembered how our own immigrant parents had suffered similarly in the sweat shops and factories before unions were established.

Carnivale waiters had none of the courteously restrained "I know my place" charm of waiters one encounters on more elegant European ships. Carnivale waiters had eager hands that reached out to touch, pat, and sometimes hug the lady passengers. Undoubtedly, this was a tribute to our "American culture". One of our Lithuanian ladies who discovered that our Korean waiter could speak a bit of Russian cultivated him and rejoiced when he expanded globally and she went about telling everyone "He kissed me!"

(To be continued in the next issue)

SKAITYTOJAMS, NEAPMOKEJUSIEMS PRENUMERATA!

Laikas apmokėti prenumeratą už 1982 metus!

Skaitytojų prenumeratų mokesčiai sudaro pagrindines Vienybės pajamas. Todėl labai svarbu, kad skaitytojai jas laiku apmokėtų. Taupydami pašto išlaidas, kurios kasmet keliamos ir jau siekia apie \$2,000 skaitytojams paraginimus tik retkarčiais teišsiunčiame, nes prenumeratos terminas pažymėtas prie adreso Vienybėje.

Padėkite Vienybei sulaukti 100 metų sukakties.

Aukokite Vienybės šimtmetiniam fondui!

Vienybės Administracijai
192 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

Siunčiu prenumeratos mokėstį \$ _____ už _____ metus.

Vienybės šimtmetiniam fondui aukoju \$ _____

Vardas _____

Adresas _____

MOTERYS

Ina Navazelskytė iš Bostono persikėlė į New Yorką ir pradėjo dirbti Religinės Šalpos įstaigoje, kuriai vadovauja kun. J. Pugevičius. Ji padarė pasikalbėjimą su rež. Jonu Jurašu apie jo teatralinę veiklą ir išspausdino Anglijoje leidžiamame teatro žurnale "Index on Censorship". Ten ji atsiliepia apie šį naują JAV režisierių labai palankiai ir teisingai.

Sol. Slava Žiemelytė, kontraltas, dažnai koncertuojanti įvairiomis progomis, išleido savo įdainuotų kūrinių plokštelę "Su jumis". Jai akompanuoja pianistas Jonas Govėda. Plokštelė gerai įvertinama.

Maria Rudienė, Balf centro valdybos pirmininkė, pakviesta pagrindinė kalbėtoja Vasario 16-tosios ir Pabaltijo kraštų šventėje Caracas, Venezueloje, vasario 28 d.

Betty Žyvatkauskas (Žyvatkauskaitė) gana dažnai rašo Toronto The Globe and Mail dienraštyje. Daugiausia rašo kelionių temomis.

Silvija Kristina Stankevičiūtė, Irenos Adriušaitės ir Leopoldo Stankevičių duktė, pereinusių metų pabaigoje baigė Buenos Aires universitetą ir gavo mikrobiologijos diplomą. Kaip gabi studentė, ji palikta tame pačiame universitete prie mikrobiologijos katedros laborante ir dėstytoja. S. K. Stankevičiūtė yra baigusi lituanistinę mokyklą, priklausė meno vienetui "Žibutėms", dainavo Jaunimo kongresuose ir pereinamais metais dainavo Chicagoje su "Žiburio" ansambliu.

SLA 99-oji moterų kuopa SLA centro patalpose surengė švenčių pobūvėlį, kuriame dalyvavo ir svečių. Nuotraukoje dalis kuopos narių su Vienybės bendradarbiu Jonu Kizniu. Iš kairės sėdi: Živilė Jūrienė, Gražina Barkienė, Liucija Sperauskienė, Helen Kulber. Stovi: Rožė Kondratienė, Liucija Česniėnė ir Jonas Kiznis.

Birutė Pūkelevičiūtė, laimėjusia Draugo premiją už romaną "Devintas lapas", aprašo Brooklyne išeinantis latvių laikraštis Laiks ir įdeda jos nuotrauką. Apie ją rašo latvių rašytojas Janis Zariš, kuris yra išvertęs į latvių kalbą jos romaną "Aštuoni lapai". Be to, nurodoma, kad Portlande, Oregon valstijoje, latvių būrelis savo vakaronėje susipažino su šios produktingos lietuvių rašytojos kūryba, o rašytojas Zarinš skaitė apie ją referatą.

Genės Valiūnienės dailės darbų paroda buvo surengta 1981 m. gruodžio 14-29 d. d. Toronto Bank Tower patalpose. Ten buvo išstatyti jos emaliniai ir serigrafiniai kūriniai. Apie tą parodą rašė vietinis laikraštis "T-D Scene" 1981.XII. 10 nr., pažymėdamas, kad G. Valiūnienė yra menininkė, kilusi iš Lietuvos, studijavusi meną ir kartu auginusi šeimą.

Sol. Violeta Rakauskaitė, gyv. Miunchene, nuo vasario mėn. kuriam laikui persikelia gyventi į Chicago. O sol. Nerija Linkevičiūtė palieka Chicago ir išsikelia į Washingtoną, D. C.

DR. J. REKLAITIENĖS PASKAITA

Dr. Janina Reklaitienė sausio 29 Jaunimo Centro kavinėje skaitė paskaitą tema "Šiuolaikinė lietuvių kalbos reikšmė kalbotyroje". Tai gana rimto pobūdžio mokslinis pranešimas, kuris, deja, daugumai buvo nelabai įkandamas. Po paskaitos vyko diskusijos. Jose paskaitininkė išskėlė Vilniaus svarbą baltistikos studijose. Lietuvos lituanistų pasiekimais dr. Reklaitienė pati turėjo progą įsitikinti, kuomet ji prieš metus dėstė lietuvių kalbą Vilniaus universitete. Anksčiau ši jauna mokslininkė dėstė lietuvių kalbą Illinois un-te Chicagoje.

Šios paskaitos, kurią surengė LKM Akademijos Chicagos židinyje ir ateitininkai sendraugiai, klausė tik apie 40 žmonių. Įžanginį žodį tarė dr. A. Liulevičienė.

Solistė Vincė Jonuškaitė gieda Lietuvos himną viename Vasario 16-osios minėjime.

Vincė Jonuškaitė — sukaktuvininke

Sausio 20 Nepriklausomos Lietuvos Operos primadona dainininkė Vincė Jonuškaitė-Zaunienė-Leskaitienė Santa Barbara, Kalifornijoje paminėjo savo gyvenimo 80-ies metų sukaktį.

Jonuškaitė, ne kaip daugelis kitų dainininkų, buvo ir tebėra visuomenininkė, visokeriopo lietuviško meno puoselėtoja, iki gyvo kaulo lietuviybės visais būdais gairintoja.

Nepriklausomojoje Lietuvoje ji savo vyrui, užsienio reikalų ministrui Dovui Zauniui padėjo ir užsienio diplomatus priiminėti ir juos globoti. Jos nuotraukos, kaip tipingos lietuvių tautos dukros, puošė daugelio užsienio spaudos leidinius.

Jonuškaitės įdainuotos dainos plokštelėse, ypač jos Carmen operos ištraukos, ir šiandien tebenaudojamos mūsų radijo programose JAV, Kanadoj, Australijoje ir kitur.

Vincė gimusi Subačiuj, Panevėžio apskrityje, pradėjo mokytis slaptos mokykloje tėvų namuose. Pamėgo dainuoti, nes jos mamytė buvo pagarsėjusi dainininkė. Nepriklausomoj Lietuvoj Subačiaus gyventojai ja didžiavosi, vėliau net jos vardu pavadino pradžios mokyklą ir vieną miestelio gatvę. Gimnazijoje keturias klases baigė Panevėžy.

Pirmojo pasaulinio karo laiku ji su daugeliu kitų lietuvių atsidūrė Voroneže, kur baigė gimnaziją, ir pastudijavusi dainos meną pirmą kartą pasirodė scenoje. Pirmą kartą pamatė ir operą Voroneže. Pamačiusi Rubinstejno Demoną, savo prisiminimuose sako, kad per ištisas dvi savaites buvusi kaip "apkvaišusi"...

Minske susitiko kun. Vincą Boriševičių, kuris jai patarė mokytis muzikos konservatorijoje.

1918 m. grįžusi į Lietuvą pradžioje mokytojavo. 1919 m. persikėlė į Kauną, pradžioje dirbo Žemės Ūkio ministerijoje. Dainavo chore. Solo padainavusi Miko Petrausko Birutėje, publikos gražiai sutikta. Vėliau dainavo daug kitų dainų ir daugelyje vietų, įimant ir Vilkolaki satyriniam teatre.

Išgirdę ją dainuojančią, kan. Tumas, muzikai Naujalis ir Tallat-Kelpša sudarė sąlygas jai studijuoti Berlyno konservatorijoje. Ten iš 100 kandidatų buvo atrinkti 16, kurių tarpe ir Vincė. Yčio ir Vailokaičių gelbstima.

1925-aisiais metais Romos Filharmonijoje pasirodė savo pilnumoj. Tais pat metais vasaros metu dainavo ir Palangoje, o gruodžio 19—debiutavo Kaune Pikų Damos Polinos rolėje.

Vėl išvyko į Italiją. Šį kartą balsą lavino Milane.

Nuo 1944 m. Lietuvoje operoje sukūrė 47 vaidmenis, kurių svarbiausieji: Carmen, Dalila, Mignon, Aidoj Amneris, Trubadūre Azucena, Pakalnėj Ragana, Pericola ir eilė kitų.

Gal nė viena aktorė ar dainininkė tiek daug kartų nedalyvavo pasaulinėse scenose, kiek Jonuškaitė viena, su Kipru Petrausku, Juozu Mažeika, Ipolitu Nauragiu. Lietuvių ir prancūzų kalbomis Carmen dainavo daugiau 200 kartų.

Kelis kartus operose ir koncertuose salėse dainavo Rygoj, Tallinne, Stockholme, Oslo, Kopenhagoje, Prahoje, Varšuvoje, Leningrade, Maskvoj, Vienoje, Berlyne, Paryžiuje, Londone, Romoje, Treviso, Palermo, Montevideo, Sao Paulo, Buenos Aires. Buenos Aires operose rūmuose ir kitur.

Nukelta į 13 psl.

Vienybė, 1982 m. sausio 30 d.

Naujųjų Metų sutikimas. Palydint senuosius metus į negrižtamą praeitį, Naujųjų Metų sutikimui lietuvių klubo nariai su svečiais gaušiai susirinko savo salėn (260 asmenų). Darbščiujų moterų rūpesčiu stalai buvo skoningai papuošti ir apkrauti jų pagamintais šaltais užkandžiais. Aidint orkestro garsams, svečiuotasi, šokta ir dalintasi išpūdziais. Apie 10 val. buvo karšta vakarienė. Visiems besilinksminant priartėta prie Naujųjų Metų. Klubo pirm. A. Karnius jautriai pasveikino susirinkusius ir išreiškė linkėjimus. Svečiui sol. Algirdui Braziui vedant, iš visų dalyvių krūtinų išpūdingai veržiasi Amerikos ir Lietuvos himnų garsai. Aukštai keliāmos šampano taurės. Vieni kitus sveikina, linkėdami sveikatos. Naujieji Metai jau realybėje su įvairiais lūkesčiais ir viltimis. Ilgokai dar—net iki porųčių—šokta ir linksminantasi. Šis iškilus pobūvis

VINCĖ JONUŠKAITĖ . . .

Atkelta iš 12 psl.

Vincės Jonuškaitės draugiškas šaržas.

Stebėtina, kad tokio aukšto lygio dainininkė taip labai pamėgusi visada populiarizavo lietuvių kaimo liaudies dainas. Spaudai yra pareiškusi, kad . . . "tokia tauta, kaip lietuvių, kuri . . . turėdama tokias dainas, kaip mes, negali pražūti . . . galvoju apie senąsias, kaip mūsų raudos, piemenėlių dainos . . . noriu žemai nusilenkti . . . prieš mūsų tautodailės turtus—gražiuosius audinius ir drožinius . . . tai yra neišsemiamas vertybių aruodas".

Gyvendama Brooklyne duona pelnėsi dirbdama įvairius darbus. Atliekamu laiku mokytojavo liuanistinėse mokyklose, dainavo lietuvių kolonijose, veikė moterų organizacijose, talkino tautodailės parodose, skaitė paskaitas. Dabar, gyvendama saulėtojoj Kalifornijoje, nepamiršta New Yorko. Kai tik gauna progos, atvyksta į New Yorką, aplanko lietuvių įstaigas, o kurių nepaspėja aplankyti, bent telefonu pasiteirauja, kaip gyvena senieji pažįstami.

Sulaukusiai gražaus amžiaus Vincė vienybiečiai linki ilgus metus dalyvauti pilnoje lietuviškoje veikloje taip, kaip dalyvavo per visą kūrybinės veiklos amžių!

Vienybė, 1982 m. sausio 30 d.

LOS ANGELES, CAL. LIETUVIAI

buvo dar pavairintas Bronės Lungytės-Warnock grakščiai sušoktu orientališku šokių, dalyvių dainomis ir rateliais.

Lietuvių klubas ruošia Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo minėjimą vasario 13 d. 2 val. p. p. klubo salėje. Pagrindinę kalbą pasakys dr. H. Lukaševičius. Meninę programą atliks klubo choras ir tautinių šokių grupė. Visi kviečiami dalyvauti. Įėjimas nemokamas. Salėje bus renkamos aukos Lietuvos laisvinimo reikalams pagal aukotojo laisvą apsisprendimą: Altui, Lietuvių Bendruomenei ir Vlikui. Iškilmingos šv. mišios už Lietuvą bus atnašaujamos šv. Vardo bažnyčioje Gulfporte. Pamaldų metu giedos klubo choras, vad. P. Armono. Organizacijos atvyksta su vėliavomis. Moterys prašomos dalyvauti su tautiniais drabužiais.

Viktorijos Jacobson pastangomis vasario 16 d. proga išrūpintos pamaldos už pavergtą Lietuvą šv. Jono bažnyčioje vasario 14 d. 10 val., St. Petersburg, Fla. Šv. Mišias koncelebruos penki kunigai ir pamokslą pasakys prel. J. Balkūnas. Dalyvaus choras, diriguojamas muz. P. Armono.

Vasario 16 d. bus Lietuvos vėliavos pakėlimas sekančiose vietose: 8 val. ryte Pinellas Parke prie bibliotekos, 9 val. Treasure Island prie City Hall, 10 val. St. Petersburg Beach prie City Hall, 10:45 val. So. Pasadena-City Hall ir 11:30 Gulfport prie bibliotekos.

Iš gubernatoriaus gauta proklamacija, skelbianti Floridoje vasario 16-tąją Lietuvių Diena.

Klubo narių susirinkimas

Sausio 9 d. įvyko susirinkimas—tai pirmasis šiais metais ir paskutinis baigiant kadenciją senajai valdybai. Susirinkimą pravedė klubo pirm. A. Karnius, A. Krulikienė sekretoriaujant. Susirinkimo pagrindą sudarė ataskaitiniai pranešimai, kuriuos atliko atskirų veiklos sričių klubo vadovybės pareigūnai ir komisijų atstovai, o jų buvo net 12. Pranešimus užbaigė klubo pirm. A. Karnius. Jis pažymėjo, kad metiniaje susirinkime lapkričio mėn. išsamiai esąs apžvelgęs klubo veiklą, tad dabar apsiribojo tik pranešimu už laikotarpį nuo pereinamo susirinkimo. Ir per tuos du mėnesius klubas atliko visą eilę stambesnių darbų, kurių kiekviena išvardino ir pozityviai įvertino. Visi padarytieji pranešimai buvo išsamūs ir vaizdingi. Klausimuose ir sumanymuose iškelta įvairių sugestijų būsimai klubo vadovybei, bet jokių nutarimų nepadaryta. Klube šiuo metu yra 226 amžiniai nariai ir 204 aktyvieji nariai, viso 430. Susirinkimas tęsėsi 2,5 val. Dalyvavo 102 nariai.

Senosios klubo valdybos atsisveikinimas ir naujosios pristatymas įvyko 1982 m. sausio 10 d. klubo salėje pietų metu. Prieš perduodant pareigas, karališka žodį tarė pats klubo "karalius" (A. Grabauskas), išreikšdamas padėką klubo pirm.

A. Karniui ir visai klubo vadovybei už gražų ir didelį darbą klubo naudai, o "karalienė" (I. Račinskienė) padėkos ženklą įteikė tortą.

Pirmininkas A. Karnius atsisveikindamas šiltu žodžiu dėkojo jo vadovautai valdybai, direktoriams ir revizijos komisijos nariams. Visus buv. pareigūnus išvardino pavardėmis, atskirai apibūdinamas kiekvieno veiklą ir visus teigiamai įvertindamas. Po to perėmė žodį naujasis klubo pirmininkas A. Armalis. Jis pasidžiaugė gražiais buv. valdybos darbų rezultatais ir padėkojo valdybai bei direktoriams už klubo perdavimą gerame stovyje. Tada išvardino naujosios valdybos sudėtį, būtent: klubo pirm. jis pats—A. Armalis, vicepirm. K. Vaičaitis, sekretorė A. Krulikienė, finansų sekret. I. Račinskienė, izdininkas J. Kirtiklis ir direktoriai: E. Bazėnas, A. Budrikis, A. Grabauskas, P. Juška, R. Kriaučiūnaitė, P. Mičiulis ir J. Pupelienė. Revizijos komisija: L. Kačinskis, M. Silkaitis ir J. Zvynys. Biuletenio redakcijos ir socialinių reikalų komisijos pristatyti negalės, nes dar nesukomplektuota. Tuo ir baigėsi formali perdavimo-priėmimo procedūra. Po oficialiosios dalies St. Vaškys pralinksmo susirinkusius savo kūrybos kupletais, kurie paruošti perdavimo-priėmimo momentui. Jis humoristine forma apibūdino buvusius bei naujosios klubo vadovybės narius ir užbaigė, linkėdamas sėkmės ir daug ištvėrmės.

o o o

Muz. Petras Armonas jubilias. Lietuvių klubo choro vadovybės iniciatyva sausio 13 d. choristai su buvusiais bei esamais klubo vadovybe ir svečiais lietuvių klube pagerbė šio choro dirigentą Petrą Armoną jo 75 metų amžiaus sukakties proga. Si sukaktis atžymėta kukliomis vaišėmis, jubiliaso darbų įvertinimu ir sveikinimais.

Dr. K. Eringio, pasitraukusio iš Lietuvos, pranešimo Lietuvių klube gruodžio 16 d. išgirsti susirinko apie 150 lietuvių. Pranešimui vadovavo A. Armalis. Dr. K. Eringi pristatė čekagietis A. Rudis. Pranešimas apie padėtį Lietuvoje buvo išsamiai gilus. Po pranešimo prelegentui pateikta daug klausimų. Pats prelegentas pasitraukė tremtin, nes neperkentė nuolatinės tautinės, moralinės bei profesinės priespaudos. Tremtiniui suaukota \$615.00.

Floridos Tautos Fondo atstovybė ir St. Petersburgo ALT'o skyrius Lietuvos pasiuntinybės rūmų remontui iki šiol surinko ir pasiuntė \$1,706.00.

RACINE, WIS.

KALBĖS DR. J. GENYS

ALTO skyrius Vasario 16 minėjimą ruošia vasario 21 d. 3 v. p. p. Kalbėtoju pakviestas dr. J. Genys iš Washingtono. Meninę programą atliks sol. Laima Stepaitienė. Racine kolonija pasiuntinybės rūmų remontui iki sausio 12 d. jau surinko \$1600.

BOSTONE NUŠAUTAS

V. IVAŠKA

Sausio 14 d. 8:37 val. vak. Vytautas Ivaška išėjo iš So. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos, perėjo skersai West Broadway į kitą pusę prie savo automobilio ir nuo jo valė sniegą. Nežinomas piktadarys paleido keletą šūvių ir Ivaška sukrito į sniegą. Iškvietas ambulansas vežė į miesto ligoninę, bet jis pakeliui mirė.

Vytautas Ivaška buvo tik 35 metų amžiaus.

Sausio 18 po mišių Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioj velionis palaidotas Naujosios Kalvarijos kapinėse.

Nuliūdime pasiliko žmona Mary Lou, dukrytės Julia ir Kristina, sūnelis Davis ir kiti artimieji.

Sirdingai užjaučiame savo nari
dėl jo Tėvo mirties Lietuvoje.

PRANA BRUČA

LIETUVIŲ DARBININKŲ DRAUGLJOS
7 KUOPOS VALDYBA ir NARIAI

ATIDARYTAS NAUJAS DANTŲ GYDymo CENTRAS

DR. DONATAS ALEKSANDRAVIČIUS, VEDĖJAS

Metro Dental Service, P. C.

116-06 MYRTLE AVENUE
RICHMOND HILL, N. Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrenginiai, patogus privažiavimas
Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais
ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: [212] 441-0909

Susitarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas

SPORTAS

Edvardas Šulaitis

VITAS GERULAITIS VIS TEBEŽAIDŽIA

Vitas Gerulaitis neseniai dalyvavo žymesniųjų tenisininkų turnyruose. Metų pradžioje Chicagoje įvykusiame turnyre jis pasiekė pusbaigmį, kur atkaklioje kovoj pralaimėjo J. Connor 7-6, 4-6, 7-5. Vėliau J. Connors, baiginiame žaidime nugalėjęs J. McEnroe, laimėjo pirmą vietą.

Sekantis atrinktų žaidėjų Masters turnyras buvo surengtas New Yorke. Šiame turnyre Gerulaitis pasiekė baigmę, kurioje pralaimėjo vienam iškiliausių pasaulio tenisininkų—čekui Ivan Lendl 6-7, 2-6, 6-2, 6-4. Gerulaitis čia laimėjo pirmas dvi rungtis. Trečioje, žaidžiant "tiebreaker",— Gerulaitis vedė 6-5 ir tetrūko vieno taško tapti šio turnyro nugalėtoju. Deja, to taško laimėti nepasisekė, ir vėliau nelauktai teko pralaimėti visą žaidimą. Prieš tai Gerulaitis Ivan Lendl yra įveikęs "US Open" varžybose 1981 m. rugsėjo mėn.

Tada sekė jo pasirodymas JAV profesionalų salės pirmenybėse Philadelphiaje sausio mėn. pabaigoje (US Indoor Pro), kur Gerulaitis irgi gana gerai pasirodė ir čia pasiekė pusiaubaigmę, kurioje turėjo nusileisti prieš šiuo metu pajėgiausią žaidėją pasaulyje—John McEnroe.

Artėjant Vito Gerulaičio pasirodymui Toronte (vasario 2-7 d. d.), Torontui Sun plačiai aprašė V. Gerulaitį. Iš šio anglų kalbos dienrašio sužinoje, kad Vitas Gerulai-

tis aštuonerius metus lankė New Yorko lietuvių mokyklą. Sužinoje, kad Vito tėvas (Vytautas) Vienybės kaimynas mokė savo sūnų lietuvių poezijos, kad Vitas rašė eilėraščius ir lietuvių kalba.

NEW YORKO ATLETŲ KLUBO SUSIRINKIMAS

Lietuvių Atletų Klubo metinis susirinkimas įvyko sausio 15 Kultūros Židiny. Išklausti valdybos narių pranešimai, aptarta sportinė veikla ir išrinkta nauja valdyba: Vida Jankauskienė, Vanda Vebeliūnienė, Romas Kezys, Vytautas Kulpa, Stasys Liogys, Arūnas Simonaitis ir Kazys Vainius. Kandidatai—Edmundas Vaičiulis ir Vytautas Alksninis. Artimiausias naujosios valdybos darbas yra JAV rytinio pakraščio sporto šventė įvyksianti kovo 27-28 New Yorke.

Zigmas Degutis, nuolatinis Vienybės bendradarbis, yra autorius dviejų nuotraukų, tilpusių Vienybės Nr. 21 sporto skyriuje. Laužant laikraštį, jo pavardė per neapsižiūrėjimą buvo praleista.

Socialinių Reikalų Tarybos pirm. dr. Antanui Butkui pristačius, JAV LB Krašto Valdyba savo posėdyje, kuris įvyko 1981 m. gruodžio 6 d., papildomai į Socialinių Reikalų Tarybą patvirtino šiuos narius: Kornelijų Jazbutį, Danguolę Valentaitę ir Kęstutį Žuką.

LITHUANIAN FEDERAL CREDIT UNION

KASA

LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

86-01 114th Street, Richmond Hill, N. Y. 11418
Tel. (212) 441-6799

Geriausios sąlygos taupyti ir skolintis lietuviškoj įstaigoj, kur kiekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios įstaigų apdrausta iki 100,000 dolerių.

BANKAI UŽ PAPRASTAS SANTAUPAS DUODA

Čia duodami šie patarnavimai:

- 9% už paprastas taupomąsias sąskaitas,
- 12% už Share Certificates 500 dol. sumomis,
- 14.8% už IRA pensijos indėlius.

Aukščiausi Money Market Certificates procentai už 5,000 arba 10,000 dol. certifikatus.

"All-Savers" sertifikatai 1 metam su laisvomis nuo mokesčių palūkanomis.

Paskolos—"mortgiciai"—čekių keitimai—pensijos čekių indėliai ir t. t.

VISI INDELIAI VALDŽIOS ĮSTAIGŲ APDRAUSTI IKI 100,000 DOL.

KASOS darbo valandos: nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro kasdien, o penktadieniais ir šeštadieniais nuo 9 iki 5 val. p. p.

Visi patarnavimai KASOJE lietuvių ir anglų kalbomis.

St. Petersburg, Fl. lietuvių veikla

Vasario 16-osios minėjimas rengiamas visų trijų centrinių vienetų, įvyksta vasario 14 d., sekmadienį, šia tvarka:

1. 10:15 val. ryto Sv. Kazimiero mokyklos kieme vėliavų pakėlimas.

2. 10:30 val. Sv. Kazimiero bažnyčioje iškilmingos Mišios su pritaikintu pamokslu. Mišias giedos parapijos choras, vedamas komp. B. Budriūno ir solistai.

3. Po pamaldų apatinėje salėje užkandžiai ir pabendravimas.

4. 12:30 val. p. p. Marshall High School auditorijoje iškilmingas minėjimas. Pagrindinę kalbą pasakys neseniai pasitraukęs iš Lietuvos prof. dr. J. Ēringis. Meninėje dalyje dalyvauja Vyrų kvartetas, Spindulio tautinių šokių trupė ir sol. Vida Polikaitytė. Savo auką galite atiduoti pagal savo pasirinkimą: Altui, Vlikui bei Bendruomenei.

Nelaisvėje gimęs kūdikis. Tokią antraštę pavadinta knyga, parašyta 1955 m. Vasario 16-osios proga Sibiro lietuvių kalinių ir dabar atgabentą į Vakarus, netrukus pasirdys viešumoje. Ją leidžia Lietuvių Katalikų Šalpa. Šią įdomią knygą sutiko finansuoti losangelietė Sofija Brazauskienė savo mirusio vyro Antano Brazausko atminimui. Nelaisvėje gimęs kūdikis, po 26 metų atkeliavęs į laisvąjį pasaulį, galės kalbėti apie kalinių gilius patriotinius nusitelkimus, jų romantiką ir laisvės ilgesį.

Los Angeles Šv. Kazimiero parapijai talkininkaujant, organizuojama ekskursija į Egiptą ir Šv. Žemę. Užsiregistruoti ne vėliau vasario 15. Susidarius reikiamam skaičiui kartu vyks ir vienas parapijos kunigas. Skambinti Evangelina Kungys, Fox Whittier Travel. Tel. office 698-0496 arba namų: 968-6136.

Lietuvių šeima siūlo kambarį su atskiru įėjimu ir vonia Santa Monikoje lietuvi studentei arba studentui už pagalbą prižiūrėti du mažus berniukus. Autobusas į UCLA sustoja visai arti. Skambinti prof. A. Avizieniui 828-8803 po 6-os valandos vak.

Izidorius ir Anelė Gataveckai iš Toronto, Ont., Kanada buvo atvykę į Los Angeles aplankyti savo dukros Vidos, kuri čia jau antri metai gyvena. Tolimieji svečiai džiaugėsi šiltu Los Angeles klimatu, nors trumpam pabėgę nuo šaltos žiemos. Gataveckai, savo dukros padedami, aplankė daug žymių Los Angeles vietovių.

Blynų balius, rengiamas Spindulio šokėjų, įvyks vasario 20 7:30 val. vak. parapijos salėje. Informacija teikia Ona Razutienė: 661-0041

KANADOJE

PABRANGO PAŠTAS

Nuo sausio 1 d. vietinių laiškų pasiuntimas kainuoja po 30 centų. Už laiškus į JAV reikia mokėti 35 centus, už laiškus užjūrin—60 centų. Tai iš tikrųjų neproporcingai aukštas paslaugų pabranginimas, kuriuo norima pašalinti pašto deficitą, 1980 m. siekusi \$450 milijonų.

NAUJŲ METŲ SUTIKIMAI

Naujus—1982 metus Toronto lietuviai sutiko trijuose viešuose rengimuose ir daugelyje privačių pobūvių. Gausiai dalyvavo tautiečiai Lietuvių Namuose ir Prisikėlimo parapijos salėse, bet daugiausia dalyvių šį sykį susilaukė Anapolis, kurio didžiojoje salėje dalyvavo arti 500 tautiečių iš įvairių vietovių.

Muzikas Jonas Govėdas, mergaičių choro "Aidas" dirigentas, dalyvavo konkurse dūkų dainai sukurti ir laimėjo III vietą bei \$200.

PETRONĖLĖS KAZLAUSKIENĖS

žiaurių prisiminimų knyga, turinti 260 puslapių, jau išėjo iš spaudos. Ją galima gauti pas autorę, gyv. 7023 S. Artesian, Chicagoje, kiekvieną dieną nuo 12 iki 5 val.

SKELBIMAS

Vytautas Beleckas ir sūnus Jonas, sav. Winter Garden svetainės, 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogomis. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SILVER BELL BAKING CO.

A. Radziūnas, savininkas

Mūsų specialybė lietuviška duona, pyragai vedybiniais ir kitokiems pokyliams.

Tel. 779-5156

43-04 JUNCTION BLVD., CORONA, QUEENS, N. Y. 11368

Newyorkiečiams gerai pažįstamas Povilas Ališkauskas mirė sausio 25 d. Sausio 27 d. palaidotas Cypress Hills kapinėse. Jis apie trejetą mėnesių labai sunkiai sirgo greituoju vėžiu. Vėžiu 1976 m. numirė ir jo žmona Veronika.

Velionis buvo gimęs 1910 m. bal. 24 d. prie Sartų ežero, Laukštynių kaime, Obelių vals., Rokiškio apskr. Mokslus ėjo Zarasuose, Kaune studijavo ekonomiją, kurią užbaigė Vilniaus universitete.

Į Ameriką atvykęs 1949 m., apsigyveno Brooklyne, o vėliau iki galo gyveno Richmond Hill, visą laiką gyvai dalyvaudamas New Yorko lietuvių veikloje. Jis buvo neolitanas, tam tikrą laiką pirmininkavo tai korporacijai, buvo Tautinės Sąjungos nariu, LB Queens apylinkės pirmininku, kaip Rezistencinės Santarvės narys dalyvavo Vlike.

1951 m. jis išleido fotografo Vytauto Augustino nuotraukų albumą, pavadintą "Tėvynė Lietuva".

Velionio brolis veterinarijos gydytojas ir dainininkas Izidorius Alis gyvena Springfield, Mass., o kiti giminės liko Lietuvoje.

Mirė Elena Gimbutienė, sausio 13 d. po ilgos ir sunkios ligos, sulaukusi 88 m. amžiaus. Dideliame nuliūdime paliko sūnų Jurgį ir dukrą Aldoną Činikiene, kuri visą laiką savo mamytę globojo. E. Gimbutienės mirtimi Los Angeles lietuviai neteko gilios patriotės, garbingos ir giliai tikinčios moters. Artimuosius labai užjaučiame.

Mieli biečiuliai! Nepretenduoju, kad mano žodžiai bus tiesa. Bet nemanau, kad mane velnias įtakoja ir mano žodžiai bus pragaro versmė. Kalbu nuoširdžiai, ką momento širdis diktuoja. Tikiuos, kad jūs mąstysite ir tai, ką pasakysiu, apsvarstysite šaltai.

Mūs mąstymas, sprendimai—margi, kaip pievų žalumynai. Tarp jų teisybė straksinėja kaip nesuskaitomi vabzdžiai. Ir mes todėl, į tiesą savąją įkibę, Erdvių Kūrėjo akyse su savo mąstymais, sprendimais greičiausiai esame tik mažutėliai gyviai, verti tik gallesčio dangaus! Ir štai kodėl.

Mes tikim Dievą esant. Sukūrusį pasaulį. Didžiulį, komplikuoatą. Su nuostabiais ir paslaptiniais reiškiniais. Mums nuolat kykla klausimų šimtai: Kam egzistuoja visa, kas yra? Kas tu ir aš? Koks tikslas mūs visų? Ar aš ir tu kiek geresni už driežą, svirplį, blusą? Na, ir svarbiausias klausimas: mirtis ir kas toliau? Už juos visus gal įdomiausias vargina smalsumas apie Erdvių Kūrėją. Tą, kuris tėra tik paslaptis!

Visa gamta ant žemės—Šventa Bažnyčia Visatos! Su upėmis, ežerais ir vandenynais. Su giriomis, augalais ir gėlėmis. Su nuostabiomis dangaus mėlynėmis, pagražintomis—žvaigždynamis, debesimis, audrom. O mes, užmiršę kad esame Bažnyčioje Visatos, iš plytų statome mažutėlius pastatėlius. Vadiname mes juos šventais. Ir juokiasi dangus iš mūs naivumo! O juokiasi dėl to, kad mes tuose mažuose pastatėliuose, užuot pagarbinę Dausų Kūrėją, įvelkame Jį į žmogiškos mąstysenos skudurėlius, į dogmas ir doktrinas ir šaukiame kone isteriškai: Tu esi Tikras Dievas! Tu mus išganysi, palaiminsi mus žemėje ir po mirties dangaus kampelyje priglausi.

Aš jums sakau, kad tokia bažnytėlė Bažnyčioje Visatos tėra mūs mąstymo naivumas! Nėra tikro Dievo mūsų jausmams ir mąstymui naiviam. Yra Erdvių Kūrėjas, bet kas Jis ir kokia jo valia bei tikslas visų gyvųjų padarų atžvilgiu, neišburs joks popiežius, joks mulla, joks rabinas barzdotas, joks patriarchas ortodoksas, joks teologas, net mistikos apsėstas.

Ir jeigu jums kas teigia, kad atstovauja tikram Dievui—netikėkit! Jis, pats to nežinodamas, klaidina tikinčiuosius.

Jei teigia kas, kad pateptas ir

šventintas žmogus per krikštą tampa šventu—netikėkite! Erdvių Kūrėjas nekuria velnių! Jis kuria žmones. Ir jam visi be krikšto žmogiško šventi. Su teise mąstyti, jausti pasaulį ir džiaugtis Bažnyčioje Visatos. Be žvakių ir statulų! Ir be simboliškų žibučių! Nėra teisingai suprantančių Dievo esmę. Kas jaučiasi Jį suprantas teisingai, tas yra vienas iš akstinių, duodančių pagrindo žmonijai tarp savęs kovoti net kruvinomis priemonėmis! O tai jau pamišimo ženklas. Pamišimas dėl abstraktaus, nežinomo objekto.

Jeį gąsdina jus koks teologas ar neišmanėlis dvasiškis, kad po mirties už nuodėmes reikės kentėti pragare, išeikite iš tokio pastatėlio. Jis kalba lūpomis šėtono. Jei Dievas yra,—o Jis ar Ji tikėtina gal yra,—tai savo kūrinių nebus amžinu pragaru. Tokia vieta buvo Dantės nemirtingame kūrinyje. Bet tai vaizduotės kūdikėlis pagąsdinti padaužom, kurių apstu visų profesijų tarpe.

Jeį teigia kas, kad Dievas esąs iš trijų dalių—suabejokite: daug milijonų tikinčių į Erdvių Kūrėją, Jo sampratą kitaip įsivaizduoja.

Daug yra simboliškų sakramentų, bet tie sakramantai tėra tik žmogui. Švenčiausias sakramentas yra kiekvienas kūrinys dangaus. Gyvybė—sakramentas. Jei ji verta šventumo aureolės!

Jeį jums kas teigia, kad ta ar ta tauta yra Dievo tauta, toks teigėjas meluoja. Erdvių Kūrėjui tėra viena tauta—visa žmonija.

Jeį kas nors pačišaua turįs paties Dievo įgaliojimus atstovauti Jį šioje žemėje—nūsukite nuo jo. Kontakta su Erdvių Kūrėju kiekvienas žmogus gali užmegzti be advokatų dvasininkų.

Jeį kas jaučiasi turįs teisę nusidėjėliui kaltes atleisti, toks dvasininkas, pats to nejausdamas, įterpia į būties procesą nereikalingą trigrašį. Apmąstyk, nusidėjėli, savo kaltę ir mintimis bei jausmais bandyk kontaktuoti Tą, kuris visa reguliuoja. Net tavo nusikaltimo proceso eigą.

Kas teigia, kad krikštas sujungia žmogų su Dievu, kvarksi kaip varnas ant nedžio. Kas sukūrė žmogų, tas davė jam ir išminties, ir jėgų. Su jomis jis be krikšto gali jaustis didžiausiame kontakte su Kūrėju. Krikštas tik keliolikos šimtmečių senumo, o žmogus žemėje egzistuoja jau milijonus metų.

Sakoma ir tvirtinama, kad žmogui reikalingas dvasininkas. Neblogai! Bet kada iš Dievo tarnybos atsiranda apmokama profesija su aukštais ir žemais pareigūnais, labai gerai apmokamais, tokia biznio institucija ilgainiui išsigimsta ir tampa ne Dievui garbinti vieta, bet jam terlioti vieta. Ji užsigeidžia būti gerbiama, autoritetinga ir pasišaua žmones neinstrukuoti, bet valdyti. O tai jau pragariškų jėgų veikla.

Kas autoritetingai tvirtina, kad po mirties kūnai kelsis ir atsiders prieš Dievo teismą, kalba nesąmones. Kas danguje bilijonams priskėlusių pristeigs motelių, restoranų? Kas juos apvilks? Gal to viso nereikės? Bet kaip kūnas egzistuos be maisto? Ką į tai pasakys biologai?! Kaip ir kur pragare tilps nušidėjėliai. Ir koks tas Dievas bus žiaurus, pasmerkdamas žmones ašminai kentėti!

Sakoma, kad Dievas apsireiškęs per Kristų. Gal. Bet aš sakau jums, kad Dievas apsireiškia būties proceso reiškinuose visur ir visada ir visam gyviui, tik ne visi ir ne vienodai tą apsireiškimą mato ir jaučia.

K. Baltrukonis

WALSH & CASSESE

FUNERAL HOME, INC.

104-38 JAMAICA AVENUE

RICHMOND HILL, N. Y. 11418

212-849-2775

212-843-4620

OUR CHAPELS CAN ACCOMMODATE 200 PERSONS.

PARKING ON PREMISES.

J. MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME

MODERNI, VĖSINAMA KOPLYČIA

A. J. BALTON-BALTRŪNAS

LICENSED MANAGER AND NOTARY PUBLIC

660 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y. 11211

Tel. STagg 2-5043

Juozas Kavaliauskas

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Licensed Pennsylvania and New Jersey

1601 S. SECOND STREET, PHILADELPHIA, PA.

Telefonas DEwey 4-5136

Namų pirkimo, pardavimo, apdraudos
ir visais reikalais kreipkitės į

John Orman Agency

REAL ESTATE & INSURANCE

PILDOMI MIESTO, VALSTYBĖS IR FEDERALINĖS
VALDŽIOS MOKESČIŲ PAREIŠKIMAI.

Geriausias patarnavimas

110-04 JAMAICA AVE., RICHMOND HILL, N. Y. 11418

Telefonas: VIrginia 6-1800

VIENYBĖ

Vasario 16-osios minėjimas įvyksta vasario 21 d., sekmadienį, 3 val. p. p. Kultūros židinyje. Kalbas pasakys Amerikos kongreso atstovė Geraldine Ferraro ir Liutas Grinius, Vliko vicepirmininkas, iš Washingtono. Meninę programą atliks lietuvių tautinių šokių ansamblis "Tryptinis", vadovaujamas Jadvygos Matulaitienės, Apreiškimo parapijos choras ir New Yorko vyrų choras Perkūnas. Abiem šiem choram vadovauja muzikas Viktoras Ralys.

Vasario 16-osios šventės proga New Times radijo stotys ir šiemet skiria vieną valandą lietuviškai muzikai. Ji bus transliuojama po 11 val. žinių iki 12 val. "In the Listening Room" programos rėmuose. Programai vadovauja Robert Sherman.

Tai šeštas kartas, kad Lietuvos nepriklausomybės šventės diena New Yorko klasikinės muzikos klausytojai išgirs lietuvių kompozitorių kūrinius, liaudies dainas, kurias atlieka lietuvių menininkai. Kaip ir anksčiau, šiai programai medžiagą parūpino dr. Jonas Lenkaitis.

Romas Kezys, Laisvės žiburio radijo programos vedėjas, buvo kreipėsis į savo klausytojus, kad jie jam arba stočiai parašytų laiškus, pasisakydami dėl programos svarbos New Yorko ir apylinkės lietuviams. Mat esama pavojaus, kad dabartinės stoties laikas gali būti apkarpytas lietuvių nenaudai. Tuo reikalu vasario mėnesį Washingtono bus apklausinėjimai, į kuriuos vyks tos stoties direktorius. Kas dar tokių laiškų neparašė, tegul paskuba. Keziui rašyti: 217-25 54 Ave., Bayside, N. Y. 11264 arba tiesiog stoties direktoriui: WHBI, 80 Riverside Dr., New York, N. Y. 10024.

Dr. Jonas Algis Žukas, kuris šiuo metu vadovauja kompiuterių mechanikos specialistų grupei Arizonos universiteto laboratorijoje, Tucson, Ariz., yra koautorius ka tik pasirodžiusios knygos "Impact Dynamics". Toje knygoje nagrinėjamos balistikos problemos. Knyga skirta tikslųjų mokslų specialistams bei inžinieriams. Ji sudaryta iš tuo pačiu pavadinimu autorių savaitinio kurso, kurį jiedu skaito nuo 1979 m. kasmet Los Angeles mieste esančiame Kalifornijos universitete. Tiems kursams vadovauja dr. Žukas. Knygą išleido John Wiley & Sons leidykla, kuri yra išleidusi ir kitų lietuvių mokslininkų knygų. Dr. Žukas yra žinomo newyorkiečio vargonų muziko Jono Žuko sūnus.

Pokalbį apie tautinius šokius vasario 27 d., šeštadienį, rengia Lietuvių tautodailės institutas. Bus rodomas ir skaidrės. Vakaronė vyks ta Kultūros židinyje.

Skaitykite ir platinkite
VIENYBĖ

Apie 30 dailininkų, gyvenančių Didžiajame New Yorke, dalyvauja vasario 13-14 dienomis Kultūros židinyje LB New Yorko apygardos rengiamoje dailės parodoje. Bus išstatyta apie 100 paveikslų. Be to, parodoje dar bus apie 20 Zikaro skulptūrų, vienas Igno Šlapelio paveikslas ir vienas Petro Rimšos paveikslas. Visi šie paveiksai bus išdėstyti didžiojoje Kultūros židinio salėje.

Mažonoje salėje vyks spalvotos meniškos fotografijos paroda, kurioje didžiausią dalį sudarys newyorkiečiams gerai pažįstamo Vytauto Maželio nuotraukos. Jo rinkinys sudaro apie 40 nuotraukų. Kitos 40 nuotraukų padarytos įvairių kitų fotografų.

Parodos atidarymas vasario 13 d., šeštadienį, 7 val. vakare. Po atidarymo bus kavutė.

Literatūros vakaras, ryšium su vykstančia 12-ąją dailės paroda, Kultūros židinyje bus vasario 14 d., sekmadienį, 4 val. popiet.

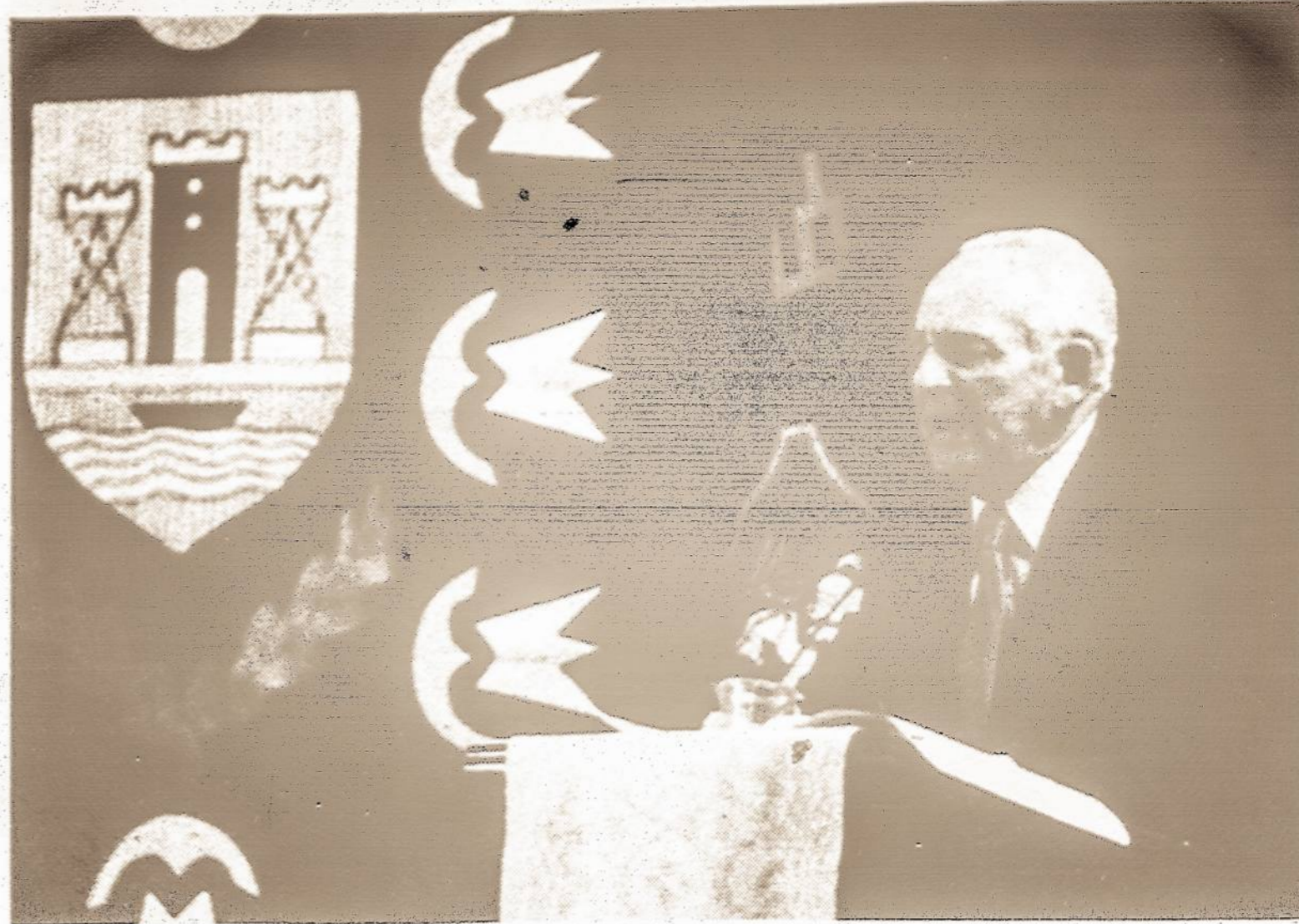
Amerikoje gyvenantys kitataučiai, kuriems anksčiau reikėdavo vietos pašto įstaigose užpildyti atitinkamą žinių lapą, šiemet to nereikalingi. Formą užpildyti reikia tik tuo atveju, jei keičiamas adresas.

Klaipėdos minėjimo rengėjai ir programos dalyviai. Minėjimą rengė New Yorko šauliai, talkinami ramovėnų, birutiečių, savanorių-kūrėjų ir mažlietuvių. I eil. iš k. į d.: T. Leonardas Andriekus, OFM, Martynas Gelžinis, Lietuvos konsulas Anicetas Simutis, LB New Yorko apygardos pirm. Aleksandras Vakselis, šaulių vadas Kęstutis Miklas.

Mečislovas Razgaitis, akompanuojant Viktorui Raliui, traukia lietuvišką dainą Klaipėdos krašto minėjime, Kultūros židinyje.

Mažosios Lietuvos veikėjas Martynas Gelžinis kalba Brooklyne įvykusiame Klaipėdos minėjime, Kultūros židinyje, sausio 16 d. Jis pateikė įdomios statistinės medžiagos apie Karaliaučiaus kraštą. S. Narkėliūnaitės nuotr.

KLAIPĖDOS MINĖJIMAS KULTŪROS ŽIDINYJE

Nors sniegas ir šalčiai gerokai sutrukdė newyorkiečiams atvykti į sausio 16 d. Kultūros židinyje vykusį Klaipėdos krašto minėjimą, vistiek susirinko per 60 asmenų. Minėjimą pradėjo ir jam vadovavo Simo Kudirkos vardo šaulių kuopos vadas Kęstutis Miklas. Invokaciją sukalbėjo kuopos dvasios vadas Tėvas Leonardas Andriekus, OFM.

Kalbėjo Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis ir LB New Yorko apygardos vald. pirm. Aleksandras Vakselis. Pagrindiniu kalbėtoju bu-

vo klaipėdielis Martynas Gelžinis.

Meninę dalį atliko solistas Mečislovas Razgaitis, akompanuojant Viktorui Raliui, dviem išėjimais nuotaikingai padainuodamas Stasio Šimkaus, Juozo Stankūno ir savo paties sukurtų dainų. Šaulė Vida Jankauskienė paskaitė įdomią Juozo Pronskaus legendą apie Neringą. Salė buvo gražiai dekoruota Pauliaus Jurkaus.

Po programos, buvo užkandžiai, kuriuos parūpino šaulių Juozo ir Pranės Jurkuvėnų šeima.

AUKOS VIENYBĖI

Atnaujindami Vienybės prenumeratą, šie mūsų skaitytojai kartu prisiuntė aukas laikraščiu paremti:

A. Valužis, N. Palm Beach, FL	\$20.00
V. Bakšys, Dorchester, MA	5.00
Cl. Shimkus, Chicago, IL	5.00
N. N., Amsterdam, NY	100.00
Z. Ratas, Merrick, NY	5.00
K. Ališauskas, Cicero, IL	2.00
J. Stankūnas, Elizabeth, NJ	20.00
T. Šlapikas, Chesapeake, VA	5.00
M. Žemgulyš, Hartford, CT	25.00
Irena Mickūnas, Jamaica Plains, MA (Jadvygos Tumavičienės atminimui)	100.00
J. Liubinskas, Elizabeth, NJ	5.00
P. Katen, Woodhaven, NY	10.00
A. Revukas, Cranford, NJ	15.00
K. Landsbergis, Richmond Hill, NY	5.00
E. Mikužis, Chicago, IL	25.00
Vl. Žilinskas, Treasure Island, FL	35.00
P. Siugzdinis, Canada	2.00
M. Antanis, Woodside, NY	10.00
Mrs. M. Bartkus, Shirley, MA	3.00
J. Grigaliūnas, San Diego, Cal.	2.00
V. Yčas, Chicago, IL	10.00
J. Gelgota, Brooklyn, NY	10.00
A. J. Radzevich, Amsterdam, NY	10.00
A. Navikas, Wilkes Barre, Pa.	5.00
A. Lapinskas, Chicago, IL	10.00
A. J. Tomkus, Meriden, CT	10.00
A. Vebeliūnas, Richmond Hill, NY	5.00
Iz. Vasyliūnas, Shrewsbury, MA	20.00
(Bus daugiau)	

Visiems aukotojams parėmusiems Vienybę nuoširdžiai dėkojame.
Leidėjai

Vienybė, 1982 m. sausio 30 d.